

KRONIKA

MESTA

BREZNA

2017

BREZNO

*Zápis do mestskej kroniky za rok 2017 bol prerokovaný na
zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 27. júna 2018*

JUDr. Tomáš Abel, PhD.

Primátor mesta Brezna

Kronikárka mesta Brezna

PhDr. Anna Štulrajterová

OBSAH

<i>ÚVOD</i>	<i>STRANA 5</i>
<i>SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA</i>	<i>STRANA 5</i>
<i>ČO PRINIESOL ROK 2017</i>	<i>STRANA 7</i>
<i>HISTORICKÝ KALENDÁR</i>	<i>STRANA 8</i>
<i>VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT</i>	<i>STRANA 12</i>
<i>UDALOSTI A NÁVŠTEVY</i>	<i>STRANA 12</i>
<i>OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY</i>	<i>STRANA 23</i>
<i>SAMOPRÁVA MESTA</i>	<i>STRANA 26</i>
<i>HOSPODÁRSKY ŽIVOT</i>	<i>STRANA 27</i>
<i>HOSPODÁRENIE MESTA</i>	<i>STRANA 27</i>
<i>VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA</i>	<i>STRANA 39</i>
<i>OBYVATELSTVO</i>	<i>STRANA 45</i>
<i>DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ</i>	<i>STRANA 45</i>
<i>ZAÚJÍMAVÉ DEMOGRAFICKÉ JAVY</i>	<i>STRANA 48</i>
<i>CIRKEVNÝ ŽIVOT</i>	<i>STRANA 53</i>
<i>SOCIÁLNA A ZDRAVOTNÁ SITUÁCIA</i>	<i>STRANA 56</i>
<i>BYVANIE</i>	<i>STRANA 56</i>
<i>AKTIVITY MESTA</i>	<i>STRANA 57</i>

<i>NEZAMESTNANOSŤ</i>	<i>STRANA 58</i>
<i>ZDRAVOVNÍCTVO</i>	<i>STRANA 61</i>
<i>NAJVAČŠÍ ZAMESTNÁVATELIA</i>	<i>STRANA 65</i>
<i>ŠKOLSTVO</i>	<i>STRANA 68</i>
<i>MATERSKÉ ŠKOLY</i>	<i>STRANA 68</i>
<i>ZÁKLADNÉ ŠKOLY</i>	<i>STRANA 70</i>
<i>MESTSKÝ MLÁDEŽNÍCKY PARLAMENT</i>	<i>STRANA 72</i>
<i>KULTÚRA</i>	<i>STRANA 73</i>
<i>SPOLOČENSKÉ AKTIVITY</i>	<i>STRANA 73</i>
<i>PODUJATIA A UDALOSTI</i>	<i>STRANA 75</i>
<i>ŠPORT</i>	<i>STRANA 86</i>
<i>ŠPORTOVÉ PODUJATIA</i>	<i>STRANA 86</i>
<i>ÚSPECHY ŠPORTOVCOV</i>	<i>STRANA 90</i>
<i>POČASIE</i>	<i>STRANA 94</i>
<i>BREZNIANSKE REKORDY</i>	<i>STRANA 94</i>
<i>CHARAKTERISTICKÉ JAVY</i>	<i>STRANA 95</i>
<i>KLIMATICKÉ ÚDAJE</i>	<i>STRANA 98</i>
<i>ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE</i>	<i>STRANA 101</i>

ÚVOD

SPOLOČENSKÁ ATMOSFÉRA

Dlhšie obdobie tohto roku obyvatelia nášho mesta žili v atmosfére blížiacich sa volieb do vyšších územných celkov, ktoré sa konali na celom Slovensku 4. novembra. Určite aj preto, že aspirácie stať sa predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja prejavil aj náš rodák. O kreslo predsedu samosprávneho kraja vo voľbách bojovalo 14 kandidátov, medzi nimi aj 34-ročný prednosta Mestského úradu v Brezne **Martin Juhaniak** z nášho mesta. Aj na poslancecký mandát kandidovalo 21 Brežňanov..

Dôkazom toho, že naši obyvatelia pripisovali voľbám veľký význam je aj skutočnosť, že sa zmobilizovali k rekordnej účasti. Ved' zo 17 155 občanov zapísaných do zoznamu voličov ich prišlo k volebným urnám peknú novembrovú sobotu až 7 769, čo je percentuálne neporovnateľné s celoslovenskými, krajskými aj okresnými výsledkami.

Kreslo predsedu náš rodák nezískal, zato na všetkých 5 poslanceckých kresiel sa na základe výsledkov volieb za náš okres posadil 5 našich spoluobčanov. Z nich dokonca jeden kandidát – primátor nášho mesta **Tomáš Abel** získal zo 47 poslancov kraja najviac hlasov.

Mesto Brezno sa pod súčasným vedením dlhodobo snaží o aktívnu komunikáciu s verejnosťou. Pravidelne sa stretáva primátor a poslanci na rôznych miestach s občanmi. Tohto roku využilo aj formu anketového dotazníka, ktorý v priebehu niekoľkých týždňov vyplnilo takmer 1150 respondentov. Mesto zaujímal názor na doterajšie i plánované kroky. Respondenti sa mohli vyjadriť k viacerým otázkam. Ukázalo sa, že si cenia snahu a výsledky súčasného vedenia samosprávy. Takmer 85 % respondentov si myslí, že sa vykonalo počas posledných dvoch rokov dosť práce pre mesto a jeho obyvateľov. S pôsobením Tomáša Abela vo funkcii primátora je dokonca spokojných viac ako 90 % zapojených občanov. Za najväčší problém Brezna považuje viac ako polovica oslovených rómsku problematiku. Po nej nasledujú s približne rovnakou závažnosťou problémy parkovania, stav miestnych komunikácií a chodníkov i vzhľad verejných priestranstiev. Anketu zástupcom samosprávy priniesla informácie aj o očakávaníach obyvateľov.

Dôkazom toho, že obyvatelia mesta pozitívne vnímajú kultúrne aktivity mesta, je ich vysoká účasť na podujatiach poriadaných hlavne na námestí a v Aréne. V septembri všetkých potešila nová kinosála s peknými pohodlnými kreslami na sedenie. Pekný bol aj záver tohto roka, keď sa na Silvestra podarilo naplniť námestie až po obchodný dom. Ľudia skutočne žijú s mestom, a tešia sa aj z malých úspechov hlavne preto, lebo vidia, že vedenie mesta reaguje na ich požiadavky a potreby.

Seniorov určite poteší, že hodnota poukážok, ktoré dostávajú od mesta, sa pre nich pre budúci rok navýšila zo 14 na 18 eur. Tohto roku si poukážku od mesta prevzalo 2 810 seniorov, ktorí dosiahli vek 65 rokov.

Veľkú radosť obyvateľom mesta priniesli informácie o tom, že na budúci rok sa pripravuje realizácia veľkých projektov, na ktoré sa dlhšie čakalo. Potešil ich prísľub výstavby kúpaliska pri Hrone, veľkého mestského parkoviska na Hradbách a domova pre seniorov na konci Ulice Boženy Nemcovej.

Aj tohto roku sa potešili takmer všetci členovia súborov záujmovej umeleckej činnosti a športu. Podmienky v tejto oblasti sa výrazne zlepšujú a to nielen výškou dotácií. Na základe návrhu primátora mestskí poslanci na marcovom zastupiteľstve prerozdělili medzi športové a kultúrne telesá takmer 88 tisíc eur. V druhej polovici roka podporili ďalšími prostriedkami vo forme nepriamych dotácií v celkovej výške približne 150 tisíc eur. Financie mesto poskytlo desiatim kultúrnym a štrnástim športovým subjektom. Podmienky v tejto oblasti sa výrazne zlepšujú a to nielen výškou dotácií.

Brezno sa tohto roku stalo členom združenia Iniciatíva stredné Slovensko, ktoré má reprezentovať a presadzovať záujmy obcí a miest, podnikateľského sektora a mimovládnych organizácií regiónu pre dosiahnutie severno-južného prepojenia Slovenskej republiky, vrátane súvisiaceho spojenia zabezpečeného projektom Rekonštrukcia a rozšírenie cesty I. triedy I/66 Banská Bystrica – Brezno.

Už po deviatykrát celoslovenský informačný SLOVAKREGION.SK vyhlásil súťaž o Najkrajšie mesto a obec Slovenska. Na základe výsledkov hlasovania sme sa tohto roku mohli tešiť z krásneho druhého miesta. Minulý rok naše mesto obsadilo až 16. miesto. Tento rok sa však Brežňania zaktívizovali, zahlasovali a mesto sa dostalo na krásnu 2. priečku.

Najkrajším spomedzi 140 miest Slovenska sa podľa výsledkov stalo mesto Liptovský Mikuláš s 25 901 hlasmi. Naše mesto na druhom mieste získalo 25 756 hlasov.

ČO PRINIESOL ROK 2017

Rok 2017 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2010. Za posledných päť rokov bol však najchladnejší. Určite k tomu prispel mrazivý január; aj v médiách sa naše mesto objavilo v súvislosti s najnižšími teplotami na Slovensku.

Rok 2017 sa zapíše do historických štatistík podľa dostupných materiálov aj ako rok, kedy amplitúda medzi najnižšou a najvyššou nameranou teplotou na našom území dosiahla najvyššie hodnoty. Aj v Brezne to tak bolo. Kým v januári nás zvierali extrémne mrazy do mínus 29,5°C, leto prinieslo takmer 35-stupňové horúčavy. Môžeme konštatovať, že rok 2017 tak bol najextrémnejším rokom. Zaznamenali sme veľký rozdiel medzi najvyššou a najnižšou teplotou - amplitúdu teploty až 64, 4°C..

Mestskej samospráve sa podarilo počas roka zrealizovať viacero projektov, ktoré boli aj predmetom požiadaviek našich obyvateľov. Zrekonštruovali sa viaceré cesty, podarilo sa obnoviť mnohé chodníky, ktoré boli dlhodobo poškodené, mesto vybudovalo 11 nových kontajnerových stojísk, ďalších 150 parkovacích miest. Po rokoch bola obnovená kinosála v dome kultúry. Mestu sa podarilo obnoviť dopravné ihrisko, vybudovať fitpark na nábreží pre deti aj seniorov, vďaka čomu sa zvýšila návštevnosť na nábreží Hrona.. V meste bolo osadených takmer 230 nových informačných tabúl, začala sa oprava 15 autobusových zastávok a obnova kamerového systému.

Mesto postupne, tak ako to v minulom roku občanom sľúbilo, postupne búra čierne stavby a chatrče pri vstupe do mesta. V októbri asanovali ďalšie budovy v Predných Hálkach. V chatrčiach za zdržovali skupiny obyvateľov, ktorí v okolí domov robili neporiadok a boli predmetom sťažností okolitých obyvateľov. Na búranie ešte čaká vyprázdnený najhorší a najkritizovanejší objekt, Predné Hálky 10. V auguste mestské zastupiteľstvo schválilo jeho odkúpenie. Budovy už boli dlhšiu dobu prázdne a neobývané

pre zlý technický stav. V týchto aktivitách plánuje mesto pokračovať. Búracie práce vykonávajú technické služby.

V auguste sa kúpypchtivé obyvateľstvo tešilo z novootvoreného obchodného centra v priestoroch bývalých kasární. Nepotešilo to ale podnikateľov, ktorí majú obchody s podobným tovarom na námestí. V štrnástich nových veľkoplošných predajniach im vyrástla veľká konkurencia.

V septembri sa Brezňania konečne dočkali ukončenia stavby 1. etapy obchvatu mesta. Na začiatku im starosti robil nový dvojpruhový kruhový objazd pri Baldovskom moste. Možno preto, že taký sme v Brezne ešte nemali.

HISTORICKÝ KALENDÁR ROKU 2017

Stalo sa pred deväťdesiatimi rokmi.....

- K povojným investičným projektom mesta patrí aj komunálna bytová výstavba. V roku 1927 bol postavený pri Betliarskom moste dvojposchodový obytný dom s trojizbovými bytmi a v Predných Hálkach na Jarmočisku päť rodinných domov s dvadsiatimi jednoizbovými bytmi.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografia - Jeden z prvých mestských nájomných domov postavených na nároží Štúrovej a Kuzmányho ulice.

Stalo sa pred osemdesiatimi rokmi.....

- 15. júla 1937 sa začala výstavba novej železničnej stanice. Mesto na jej výstavbu ponúklo zdarma 30 m³ stavebného dreva, 50 tisíc tehál plus kameň a piesok a finančný príspevok 400 tisíc Kč.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografia - Nová železničná stanica bola až otvorená v júni 1944

- Na Lúčkach na pozemkoch bývalého dolného mlyna bol postavený nový bitúnok. Výstavba sa začala v júni 1936, do plnej prevádzky bol uvedený v máji 1937.
- Na žiadosť Zemského vojenského veliteľstva z Bratislavy v lete 1937 o umiestnenie 101. delostreleckého pluku z Prahy – Ružyne do Brezna muselo mesto dodatočne riešiť výstavbu účelových stavieb pre mužstvo a kone. Mesto do konca novembra postavilo takéto objekty v Predných Hálnach medzi cestou a Hronom a v Zadných Hálnach v záhrade hostinca
- *SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografia - Slávnostné uvítanie príchodu delostreleckého pluku do Brezna, apríl 1938.*

•

Stalo sa pred sedemdesiatimi rokmi.....

- v januári 1947 bol založený pri príležitosti 150. výročia narodenia banskobystrického biskupa Štefana Moyses a prvého predsedu Matice Slovenskej klub Moyses. Klub plánoval postavenie jeho sochy na námestí. Nakoniec došlo len k položeniu a poklopu základného kameňa. Nastupujúci komunistický režim výstavbe sochy zabránil

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografia - Emil Kusý, predseda MNV pri poklope kameňa.

Stalo sa pred šesťdesiatimi rokmi.

- Ešte v roku 1949 otvorili v bývalej pálenici zberňu mlieka, ktorú v roku 1957 zmenili na mliekareň. Produkovala mlieko, smotanu, maslo, cmar a mäkké syry

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografia - Objekt bývalej likérky, v ktorom bola zriadená mliekareň.

Stalo sa pred päťdesiatimi rokmi.....

- *V júni 1967 sa začala stavať v Brezne na Brezenskej ulici prevádzka n. p. Slovenka Banská Bystrica. Mesto poskytlo 2 milióny Kčs, ďalšiu materiálnu a technickú pomoc a manuálnu prácu v tzv. Akcii Z. Prevádzku spustili v roku 1968. Po 35 rokoch, v roku 2003, prevádzku Slovenky v Brezne zrušili.*

Stalo sa pred štyridsiatimi rokmi.....

- *V roku 1977 sa začala stavať nová účelová budova mliekárne na Mazorníku, kde bola skúšobná prevádzka spustená až v máji 1987.*
- *V roku 1977 bola založená mestská organizácia Mestské osvetové stredisko, ktorá ukončila svoju činnosť v roku 2015*

Stalo sa pred tridsiatimi rokmi

- *V roku 1987 boli ukončené rekonštrukčné a stavebné práce na meštianskom dome na Námestí generála M. R. Štefánika č. 13 adaptovaného pre účely Horehronského múzea .*
- *SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografia - Stav domu pred adaptáciou.*

Stalo sa pred dvadsiatimi piatimi rokmi.....

- *Od roku 1992 sa na Jamách zakladajú Vetry zvrchovanosti. Na Deň ústavy bola v roku 1992 zasadená Lipka slovenskej štátnosti, pri nej sa každoročne konajú oslavy.*

Stalo sa pred dvadsiatimi rokmi.....

- Okresný súd začal pracovať od 1. júna 1997 a v tomto roku bol zriadený aj okresný dopravný inšpektorát.
- K 1. septembru 1997 ako nástupnícka organizácia TJ Mostáreň vznikol Mestský športový klub .

VEREJNÝ A POLITICKÝ ŽIVOT

UDALOSTI A NÁVŠTEVY

VEL'VYSLANEC USA

V rámci výjazdového programu po Slovensku po prvýkrát do Brezna zavítal veľvyslanec USA na Slovensku **Adam Sterling**. V stredu 8. februára dopoludnia ho na pôde mestského úradu prijal primátor mesta **Tomáš Abel**. Účelom návštevy vzácného hosta bolo spoznať Brezno. S primátorom mesta diskutovali o celospoločenských témach, politike či dlhodobej spolupráci amerických lektorov v našich základných školách. Na záver americký veľvyslanec svoju návštevu spečatil podpisom do Pamätnej knihy mesta Brezna. Následne sa za prítomnosti veľvyslancu USA v mestskom dome kultúry uskutočnila prednáška amerického experta **Christiana Piccioliniho** na tému extrémizmus.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NÁVŠTEVA PREZIDENTA

Nestáva sa každý deň, aby metropolu Horehronia navštívil jeden z najvyšších ústavných činiteľov. Prišiel do Brezna 3. apríla, bola to zároveň prvá oficiálna návšteva súčasného prezidenta Slovenskej republiky v našom regióne. Prezident **Andrej Kiska** tak reagoval na minuločné pozvanie zo strany mesta.

Program hlavy štátu bol plánovaný niekoľko týždňov dopredu a začal sa kladením vencov pri pomníku generála Milana Rastislava Štefánika. Ďalšie kroky pána prezidenta smerovali na Mestský úrad v Brezne, kde sa najskôr zvitá s prítomnými zamestnancami a potom už v užšom kruhu diskutovali s vedením samosprávy o aktuálnych témach. Nevyhli

sa pri tom ani pálčivým problémom regiónu ako sú narastajúci extrémizmus, rómska otázka, alebo otázka nezamestnanosti, pri ktorej rezonoval najmä nedostatok väčších podnikateľských subjektov a investorov zo súkromného sektora. Primátor potvrdil, že s pánom prezidentom našli viacero názorových prienikov: „Zhodli sme sa na tom, že vo všetkých oblastiach je potrebné ponúkať občanom konkrétne riešenia. Teší ma, že aj prezident Slovenskej republiky ocenil rozvoj miestnej infraštruktúry a snahu nášho mesta pri príprave priemyselných parkov.“ Prezident Andrej Kiska zároveň zdôraznil, že okres Brezno má značný, no zatiaľ nevyužitý turistický potenciál. Poukázal tým na potrebu budovania kvalitných ciest a zabezpečenia komplexných služieb pre návštevníkov.

Nasledujúcimi bodmi v dopoludňajšom programe bolo rokovanie s predstaviteľmi Gymnázia Jána Chalupku v Brezne a Hotelovej a Obchodnej akadémie v Brezne. Zástupcovia škôl sa s prezidentom zhodli na tom, že postupne strácame úctu k učiteľom i vzdelávaniu ako takému, čo je predovšetkým výsledkom zle nastaveného systému financovania v slovenskom školstve. Tak ako v iných mestách, ani v Brezne nechýbala diskusia pána prezidenta so študentami stredných škôl. Sám Andrej Kiska si za miesto jej konania vybral židovskú synagógu. Prezident krátko pred diskusiou stihol aj krátku prehliadku zrekonštruovaných vnútorných priestorov. Na prezidenta čakali v Brezne pred synagógou členovia Ľudovej strany Naše Slovensko, ktorých tam zviezli dva autobusy. Viedol ich poslanec **Milan Mazurek**.

Prezident hovoril so študentami o vážnych témach ako je zákulisie politiky a politická zodpovednosť. Bolo však cítiť, že stretnutie so stredoškólakmi si užíval. Špeciálnu pozornosť v rámci svojho prejavu venoval výberu vysokej školy a ďalšieho uplatnenia mladých ľudí. Z pozície bývalého manažéra niekoľkých významných spoločností nabádal študentov k tomu, aby si nevyberali ľahké vysoké školy a aby sa nebáli pre získanie nových skúseností vycestovať do zahraničia. Na záver prezident zdôraznil vieru, že čo najviac mladých sa vráti domov a bude žiť na Slovensku, lebo naša krajina ich potrebuje. Stihol odpovedať na niekoľko otázok od študentov a pokračoval vo svojom ďalšom pracovnom programe v Brezne a v Podbrezovej.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NÁVŠTEVA PARTNERSKÉHO MESTA V POLSKU

Delegácia mesta Brezno vedená viceprimátorom Ing. arch. Jánom Králikom vycestovala na začiatku prvého májového týždňa na návštevu partnerského poľského mesta Ciechanow. Súčasťou delegácie boli aj poslanci **Jaroslav Demian a Milan Kováčik**. Boli pozvaní na oslavy štátneho sviatku Dňa ústavy, pri príležitosti jej schválenia 3. mája 1791. Program osláv vyvrcholil 3. mája pietnym akčom pri pamätníku Poľskej Vojenskej Organizácie, štátnymi oslavami sviatku za širokej účasti obyvateľov mesta.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

MLÁDEŽNÍCI Z PARTNERSKÉHO ČAČAKU

Po februárovej návšteve našich študentov v Srbsku do Brezna v polovici júna zavítali mládežníci z partnerského Čačaku. Výsledkom oboch návštev by mal byť v budúcom školskom roku spoločný medzinárodný projekt. Spolupráca zástupcov mládeže mesta Brezna a mesta Čačak sa začala na základe pozvania srbských partnerov, ktorí prejavili záujem na tom, aby sa partnerské vzťahy miest nerozvíjali len na úrovni volených zástupcov. Iniciatívy sa chytila stredná ekonomická škola v Čačaku. Tá spoločne s mestom pripravila pre členov breznianskeho mládežníckeho parlamentu pod vedením poslanca **Daniela Struhára** zaujímavý trojdňový pobyt zameraný na oboznámenie sa so školským systémom a životom v Srbsku. Vytýčili si oblasti, v ktorých by v budúcnosti chceli spolupracovať. Na júnovom stretnutí v Brezne tak už len konkretizovali, ako rozvinúť dobre rozbehnutú spoluprácu. Počas dvoch dní strávených v Brezne im študenti Gymnázia Jána Chalupku a Pedagogickej a sociálnej akadémie predstavili svoje školy i projekty, do ktorých sú úspešne zapojení.

NÁVŠTEVA PARTNERSKÉHO MESTA V MEUDON

Už tretí rok po sebe zavítali zástupcovia vedenia nášho mesta do partnerského mesta Meudon, aby si uctili pamiatku Milana Rastislava Štefánika a tiež upevnili priateľské družobné vzťahy. Partnerská spolupráca Meudonu a Brezna sa začala písať v roku 1999. V tom roku bola pred meudonskou hviezdárňou odhalená socha generála Štefánika, kópia tej breznianskej, dar mesta Brezna. Zároveň tu bola podpísaná partnerská zmluva. Práve tu

sa konali aj tohtoročné spomienkové oslavy pri príležitosti 98. výročia úmrtia M. R. Štefánika za účasti vedúcich predstaviteľov mesta Meudon, veľvyslancov Slovenskej republiky a Českej republiky vo Francúzsku, zástupcov francúzskeho ministerstva zahraničných vecí i Slovákov žijúcich v Paríži. Mesto Brezno pri tejto príležitosti reprezentovali primátor Tomáš Abel s manželkou, prednosta mestského úradu Martin Juhaniak a koordinátor mládežníckeho parlamentu Slavomír Pôbiš.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

VOLBY DO VYŠŠÍCH ÚZEMNÝCH CELKOV

Dňa 4. novembra tohto roku sa konali v poradí už piate voľby do vyšších územných celkov. Ašpirácie stať sa poslancom alebo predsedom Banskobystrického samosprávneho kraja sa prejavili aj u obyvateľov nášho mesta. V našom volebnom okrsku, ktorým bol okres Brezno, sa o päť poslaneckých kresiel v 47- člennom zastupiteľstve BBSK uchádzalo 43 kandidátov. Na poslanecký mandát kandidovalo aj 21 obyvateľov nášho mesta. O kreslo predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja vo voľbách bojovalo 14 kandidátov, medzi nimi aj 34-ročný prednosta Mestského úradu v Brezne **Martin Juhaniak** z nášho mesta.

Kandidáti na predsedu

O funkciu predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja v tohtoročných voľbách bojovalo 14 kandidátov:

Viliam Baňák zo Zvolena, 63-ročný podplukovník OS SR vo výslužbe (JEDNOTA – ľavicová strana Slovenska),

Miroslav Gálik zo Zvolena, 55-ročný pedagóg (Národ a Spravodlivosť - naša strana)

Pavel Greksa z Mýtnej, 60-ročný starosta (nezávislý kandidát)

Martin Juhaniak z Brezna, 34-ročný prednosta MsÚ (nezávislý kandidát)

Michal Kantor z Hornej Lehoty, 27-ročný environmentálny manažér (Strana zelených Slovenska)

Igor Kašper z Banskej Bystrice, 37-ročný ekonóm a mestský poslanec (nezávislý kandidát)

Vojtech Kókény z Rimavskej Soboty, 61-ročný sociálny pracovník (Strana rómskej koalície – SRK)

Marian Kotleba z Banskej Bystrice, 40-ročný predseda BBSK (Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko)

Ján Lunter z Banskej Bystrice, 66-ročný podnikateľ (nezávislý kandidát),

Zdeněk Očován z Tisovca, 60-ročný vojnový veterán (Nezávislosť a Jednota)

*Alena Pivovarčiová z Tisovca , 59-ročná muzeologička (NOVÝ PARLAMENT)
Ivan Saktor z Banskej Bystrice, 63-ročný podnikateľ (nezávislý kandidát)
Jozef Sásik z Banskej Bystrice , 59-ročný znalec - lesníctvo (Slovenská ľudová strana
Andreja Hlinku)
Milan Urbáni z Banskej Bystrice , 73-ročný lekář (STRANA MODERNÉHO
SLOVENSKA).*

O svojich motívoch, plánoch a dôvodoch svojej kandidatúry hovorí náš rodák, Martin Juhaniak vo vyhlásení pri príležitosti oznámenia jeho kandidatúry na post predsedu BBSK.

„Na predsedu Banskobystrického kraja som sa rozhodol kandidovať, pretože chcem ovplyvniť to, akým spôsobom sa náš kraj vyvíja a kam sa uberá. Chcem ľuďom ponúknuť nový spôsob vedenia kraja. Úplne odlišný od všetkých, ktoré tu boli. Vedenie bez akýchkoľvek politických prepojení a zákulisných hier, bez oligarchov v pozadí, bez hádok, bez nikam nevedúcich súbojov. Vedenie profesionálnych odborníkov, nie politických nominantov či rodinných príslušníkov. Pracujem ako prednosta Mestského úradu Brezno. Vzdelaním som právnik, a v minulosti som pracoval krátko v štátnej správe a neskôr v zložkách policajného zboru. Ako vyšetrovateľ na OR PZ v Banskej Bystrici som sa zaoberal ekonomickou trestnou činnosťou, ako člen Inšpekcie Ministerstva vnútra SR som odhaloval korupčné správanie medzi policajtmi. Skúsenosti, ktoré som získal, zúčujem dnes aj v pozícii prednostu MsÚ Brezno. Mojimi zásadami v práci je vždy rovnosť šanci, pozitívny vzťah k ľuďom a odmietanie akejkoľvek protispoločenskej činnosti. Okrem toho, manželke pomáhame rozbiehať firmu – Breznianska cukráreň, v ktorej sa snažíme nadväzovať na tradíciu Horehronských cukrární a pekární, ktoré v minulosti mali v našom kraji výborné meno.

Nie je mi jedno, kam sa uberá naša spoločnosť. Nepáči sa mi rozkrádanie verejných zdrojov a korupcia, netransparentnosť, agresivita, rodinkárstvo alebo silnejúci extrémizmus, ktoré sú súčasťou slovenskej politiky. A tiež súčasťou vedenia Banskobystrického kraja – či už v súčasnosti alebo v minulých volebných obdobiach. Som presvedčený, že pre ľudí sa dá robiť aj inak, tak ako to zažívame dnes u nás v Brezne. Aktívne sa chcem podieľať na vedení spoločnosti. Nemám žiadne zaručené recepty na úspech. Som však mladý bezúhonný človek, ktorý vie a chce veľa pracovať a žije podľa starých dobrých hodnôt a princípov, medzi ktoré patrí láska, česť, solidarita či pravda. Toto chcem ľuďom ponúknuť.

Pred niekoľkými rokmi som sa rozhodol ostať vo svojom rodisku, v meste Brezne a neodísť robiť kariéru do zahraničia či Bratislavy. Chcem aj naďalej žiť v strede Slovenska a prispieť k tomu, aby moji dvaja malí synovia vyrastali v spoločnosti, ktorá si váži aktívnych a slušných ľudí, ktorá pomáha slabším, toleruje odlišnosti, no zároveň vyžaduje dodržiavanie pravidiel a odmieta korupciu a protispoločenské správanie. Sám osobne tomu chcem pomôcť tak, že sa pokúsim dostať do čela Banskobystrického kraja a budem sa snažiť dokazovať, že aj náš kraj môže byť DOBRÝ, takisto ako DOBRÝ môže byť jeho župan.

Viem, že v ponuke kandidátov sú aktuálne oveľa väčší favoriti ako ja. Za niektorými stoja vplyvné politické strany, alebo vplyvní a bohatí ľudia, niektorí sú všeobecne známi. To ma neodrádza od toho, aby som sa pokúsil zmeniť to, akým smerom kráča kraj, v ktorom žijeme a pre svoju víziu, ktorú predstavím, nezískal čo najviac ľudí.“

Kandidáti na poslanca

V našom volebnom obvode, okrese Brezno sa o päť poslancových kresiel v 47-člennom zastupiteľstve uchádzalo 43 kandidátov. Na poslancový mandát kandidovalo aj 21 obyvateľov nášho mesta. Medzi nimi bol aj súčasný primátor mesta Tomáš Ábel. Svoju kandidatúru oznámil v predvolebnom období aj na sociálnych sieťach : „Vážení a milí priatelia a obyvatelia Horehronia, dovoľte mi, aby som vás informoval, že vo voľbách do Banskobystrického samosprávneho kraja dňa 4. novembra 2017 sa budem uchádzať o vašu dôveru ako nezávislý kandidát na poslanca č. 1. Ďakujem všetkým, ktorí mi svojim podpisom umožnili kandidovať. Za tri roky pôsobenia v Brezne ma už poznáte a verím, že sa nám podarilo mnohé. Kandidujem, aby som obhajoval záujmy obyvateľov nášho mesta a obcí Horehronia. Mojou snahou je presvedčať len poctivou prácou a výsledkami. Mój program ako vášho kandidáta je reálny. Chcem spolupracovať s každou obcou, s jej starostom a obyvateľom a presadiť výstavbu aspoň jedného domova dôchodcov, keďže kapacity v súčasnosti nepostačujú. Chcem presadiť financovanie cyklotrás a obnovu kultúrnych pamiatok v obciach zo strany samosprávneho kraja a presadzovať dostupne spoje autobusov na Horehronie a tiež výstavbu modernej autobusovej stanice. Podporu kultúrnych a športových telies a obnovu ciest II. a III. triedy v obciach pokladám za samozrejmosť. Presadiť chcem tiež výstavbu moderného rehabilitačného centra v našej nemocnici, ktorá môže ako nezisková organizácia žiadať o dotáciu na výstavbu. Pomohla by mnohým ľuďom z Horehronia pri ich zdravotných ťažkostiach. Okrem kvality života je pre mňa zamestnanosť cez priemyselné zóny, investorov, rozvoj cestovného ruchu a zastavenia odchodu mladých ľudí hybnou silou rozvoja a života regiónu. Verím, že spoločne to zvládneme a na Horehroní budem môcť byť váš hlas, ktorý budete počuť. „

Na poslancový mandát kandidovalo týchto 21 obyvateľov nášho mesta.

1. Tomáš Ábel, 34-ročný primátor mesta (nezávislý kandidát),
2. Andrej Barančok, 32-ročný marketingový špecialista (nezávislý kandidát),
3. Milan Belko, 38-ročný obchodný riaditeľ (nezávislý kandidát),
4. Jaroslav Demian, 54-ročný riaditeľ úradu práce (SMEĽ – sociálna demokracia),
5. Miroslav Fašang 31-ročný projektant (nezávislý kandidát),
6. Janka Halgašová, 42-ročná ekonómka (SME RODINA - Boris Kollár),
7. Martin Juhaniak, 34-ročný prednosta MsÚ (nezávislý kandidát),
8. Jozef Krutel, 55-ročný SZČO (Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko),
9. Eva Laurinc Wolframová, 52-ročná očná lekárka (nezávislý kandidát),

10. Milan Macuľa , 54-ročný SZČO, nezávislý kandidát
11. Elena Majerová , 50-ročná banková poradkyňa (STRANA MODERNÉHO SLOVENSKA),
12. Andrea Mojžišová , 37-ročná finančná poradkyňa (STRANA MODERNÉHO SLOVENSKA),
13. Ján Mora, 33-ročný poslanec NR SR (Kotleba – Ľudová strana Naše Slovensko)
14. Marian Pavúk, 51-ročný SZČO (nezávislý kandidát),
15. Ingrid Poliaková, 51-ročná prednostka Okresného úradu (Slovenská národná strana),
16. Ján Račák, 59-ročný riaditeľ firmy (SMEĽ – sociálna demokracia),
17. Jeruš Ridzoň , 19-ročný študent (nezávislý kandidát),
18. Martin Ridzoň, 33-ročný výskumno-vývojový zamestnanec (nezávislý kandidát),
19. Daniel Struhár, 32-ročný stredoškolský učiteľ (nezávislý kandidát),
20. Ľubica Štugnerová , 55-ročná manažérka dopravy (Koalícia pravicových strán)
21. Jozef Tokár , 61-ročný SZČO (nezávislý kandidát)

Výsledky volieb

Volby do Banskobystrického samosprávneho kraja boli v centre pozornosti slovenských aj zahraničných médií. Veľký význam im pripisovali určite aj Brežňania. Dôkazom toho je skutočnosť, že sa zmobilizovali k rekordnej účasti na voľbách. Ved' zo 17 155 občanov zapísaných do zoznamu voličov ich prišlo k volebným urnám peknú novembrovú sobotu až 7 769, čo je percentuálne neporovnateľné s celoslovenskými, krajskými aj okresnými výsledkami.

Účasť na voľbách podľa územia:

Územie	Účasť na voľbách v %
Slovensko	29,95
Banskobystrický kraj	40,30
Brezniansky okres	41,83
Mesto Brezno	45,28

Volby do samosprávnych krajov sa konali na Slovensku už piatykrát. Lámali rekordy v účasti nielen na Slovensku, v kraji, ale aj v Brezne.

Účasť Brežňanov na voľbách do vyšších územných celkov:

Rok:	Účasť na voľbách v %
2001	14,40
2005	13,44
2009	23,33
2013	22,24
2017	45,28

Voľba predsedu

O kreslo župana Banskobystrického samosprávneho kraja v novembrových voľbách bojovalo 14 kandidátov. Výsledky volieb v kraji boli nasledovné.

<u>Poradie podľa získaných hlasov:</u>	<u>Počet hlasov: Percento hlasov:</u>	
1. JÁN LUNTER	99 169	48.54%
2. MARIÁN KOTLEBA	47 502	23.25%
3. IGOR KAŠPER	21 741	10.64%
4. MARTIN JUHANIAK	19 785	9.68%

Keby sa o výsledku rozhodovalo len v našom okrese, umiestnil by sa kandidát z Brezna – Martin Juhaniak s 28,47 – percentami na druhom mieste za Jánom Lunterom . V samotnom meste Brezne získal víťaz volieb Ján Lunter 41,03 percenta hlasov a náš rodák Martin Juhaniak 2 718 hlasov, čo je 35, 67 percent všetkých hlasov, Mariána Kotlebu volilo v Brezne 1 211 obyvateľov a s 15,89 percentami sa umiestnil na treťom mieste-. Tieto výsledky sa podstatne odlišujú od tých predchádzajúcich v roku 2013, keď Marián Kotleba získal najviac hlasov v meste Brezne aj v okrese Brezno.

Voľba poslancov

Zo 43 kandidátov najviac hlasov na poslanecký mandát bolo odovzdaných týmto:

Meno a priezvisko	Počet získaných hlasov	Percento
Tomáš Abel, JUDr. PhD.	12 799	15,62
Martin Juhaniak, Mgr.	7 578	9,25
Eva Laurinc Wolframová, MUDr.	4 561	5,56
Daniel Struhár, Mgr.	3 922	4,78
Miroslav Fašang, Ing.	3 634	4,43

Najviac voličských hlasov na krajského poslanca získal nezávislý kandidát, primátor nášho mesta **Tomáš Abel**. Vo voľbách mu v našom okrese odovzdalo svoj hlas 12 799 voličov. Získal tak vlastne najviac hlasov v rámci celého kraja. **Eva Laurinc Wolframová**, 52-ročná očná lekárka, ktorú v župných voľbách podporilo 4561 oprávnených voličov (5,56 %), bude poslankyňou už tretie volebné obdobie. Do zastupiteľstva kraja sa dostali aj traja

mladí poslanci z Brezna. Súčasný prednosta Mestského úradu a zároveň neúspešný kandidát na predsedu BBSK **Martin Juhaniak**, ktorého volilo 7 578 voličov, získal 9, 25 percent hlasov. Do krajského zastupiteľstva bol zvolený aj učiteľ breznianskeho gymnázia **Daniel Struhár**. Najmladším poslancom kraja za okres Brezno bude na základe výsledkov aj 31-ročný projektant **Miroslav Fašang**. Všetci štyria zvolení breznianski kandidáti sú zároveň súčasní poslanci Mestského zastupiteľstva v Brezne.

Čo sa dá o týchto voľbách povedať:

- Krajské zastupiteľstvo bude mať 47 poslancov. Najviac voličských hlasov na poslanca v rámci celého kraja získal nezávislý kandidát, primátor nášho mesta **Tomáš Ábel**
- Štyria poslanci sú v parlamente BBSK po prvýkrát, **Eva Laurinc Wolframová** je poslankyňou v tomto orgáne už po tretíkrát
- Všetci piati zvolení poslanci za okres Brezno majú trvalý pobyt v Brezne
- Všetci piati zvolení poslanci kandidovali vo voľbách ako nezávislí
- V účasti na voľbách poslancov a predsedu do samosprávneho kraja sme v Brezne dosiahli rekordnú účasť

<i>Novozvolení poslanci kraja</i>			
<i>Poradie</i>	<i>Meno a priezvisko</i>	<i>Strana</i>	<i>Počet hlasov</i>
1	Tomáš Ábel	NEKA*	12 799
2	Igor Kašper	NEKA	10 747
3	Ondrej Lunter	NEKA	10 668
4	Viera Dubáčová	NEKA	9 543
5	Jakub Gajdošík	Smer-SD	8 400
6	Martin Juhaniak	NEKA	7 578
7	Matej Snopko	NEKA	7 364
8	Martin Turčan	NEKA	6 905
9	Marian Kotleba	LSNS	6 737
10	Lubomír Motyčka	Smer-SD	6 693

<i>Novozvolení poslanci kraja</i>			
11	<i>Lubica Laššáková</i>	<i>Smer-SD</i>	6 672
12	<i>Peter Košík</i>	<i>NEKA</i>	6 258
13	<i>Peter Juhász</i>	<i>SMK</i>	5 967
14	<i>Jozef Šimko</i>	<i>NEKA</i>	5 887
15	<i>Ladislav Kukolík</i>	<i>NEKA</i>	5 849
16	<i>Pavol Baculík</i>	<i>NEKA</i>	4 962
17	<i>Ján Beljak</i>	<i>Pravicová koalícia**</i>	4 900
18	<i>Jozef Ježík</i>	<i>Smer-SD</i>	4 854
19	<i>Zoltán Cziprusz</i>	<i>SMK</i>	4 658
20	<i>Milan Čarnoký</i>	<i>NEKA</i>	4 608
21	<i>Eva Laurinc Wolframová</i>	<i>NEKA</i>	4 561
22	<i>Mirko Trojčák</i>	<i>Smer-SD</i>	4 474
23	<i>Michal Bagačka</i>	<i>Smer-SD</i>	4 440
24	<i>Ferenc Auxt</i>	<i>SMK</i>	4 145
25	<i>Branislav Hámorník</i>	<i>Smer-SD</i>	4 069
26	<i>Pavel Grekša</i>	<i>NEKA</i>	4 063
27	<i>Ladislav Rigó</i>	<i>SMK</i>	4 060
28	<i>Božena Kováčová</i>	<i>Smer-SD</i>	4 036
29	<i>Kamil Danko</i>	<i>Smer-SD</i>	4 009
30	<i>Juraj Pelč</i>	<i>NEKA</i>	3 988
31	<i>Daniel Struhár</i>	<i>NEKA</i>	3 922
32	<i>Attila Agócs</i>	<i>Most-Híd</i>	3 921
33	<i>Daniel Gelien</i>	<i>NEKA</i>	3 901
34	<i>Stanislav Horník</i>	<i>NEKA</i>	3 833
35	<i>Ján Šufliarský</i>	<i>NEKA</i>	3 807
36	<i>Miroslav Fašang</i>	<i>NEKA</i>	3 634
37	<i>Vladimír Flimer</i>	<i>Smer-SD</i>	3 611
38	<i>Milan Kolesár</i>	<i>Pravicová</i>	2 906

<i>Novozvolení poslanci kraja</i>			
		<i>koalícia</i>	
39	<i>Ján Havran</i>	<i>Smer-SD</i>	2 819
40	<i>Andrea Baníková</i>	<i>Pravicová koalícia</i>	2 646
41	<i>Roman Malatinec</i>	<i>Smer-SD</i>	2 574
42	<i>Ondrej Kollár</i>	<i>Smer-SD</i>	2 495
43	<i>Július Laššan</i>	<i>Smer-SD</i>	2 480
44	<i>László Jámbor</i>	<i>SMK</i>	2 172
45	<i>Maroš Škopál</i>	<i>Pravicová koalícia</i>	2 153
46	<i>Radoslav Vazan</i>	<i>NEKA</i>	2 136
47	<i>Július Buchta</i>	<i>SNS</i>	2 061
48	<i>Ján Chromek</i>	<i>Smer-SD</i>	2 013
49	<i>Mikuláš Pál</i>	<i>NEKA</i>	1 886

*nezavislí kandidáti

**SaS, OĽaNO, NOVA, KDH, OKS

NAJKRAJŠIE MESTO SLOVENSKA ROKU 2017

Už po deviatykrát celoslovenský informačný SLOVAKREGION.SK vyhlásil súťaž o Najkrajšie mesto a obec Slovenska. Na základe výsledkov hlasovania sme sa tohto roku mohli tešiť z krásneho druhého miesta. Minulý rok naše mesto obsadilo až 16. miesto. Tento rok sa však Brezňania zaktivizovali, zahlasovali a mesto sa dostalo na krásnu 2. priečku. Najkrajším spomedzi 140 miest Slovenska sa podľa výsledkov stalo mesto Liptovský Mikuláš s 25 901 hlasmi. Naše mesto na druhom mieste získalo 25 756 hlasov..

Mestá, ktoré sa dostali v súťaži do prvej desiatky.

- 1. Liptovský Mikuláš, 2. Brezno, 3. Spišská Nová Ves, 4. Bardejov, 5. Levoča, 6. Púchov,*
- 7. Prievidza, 8. Sabinov, 9. Trnava, 10. Ružomberok*

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

VÝROČIE OSLOBODENIA MESTA BREZNA

V posledný januárový piatok sa v Brezne konali oslavy 72. výročia oslobodenia nášho mesta. Spomienkové oslavy začali pietnym akčom kladenia vencov pri pomníku padlých v II. svetovej vojne na Námestí gen. M. R. Štefánika, kde sa k prítomným prihovoriť primátor mesta Tomáš Abel a predseda Oblastného výboru SZPB v Brezne Jaroslav Demian. Na pietnom akte sa zúčastnili tiež hostia - asistent pridelenca obrany Vel'vyslanectva Ruskej federácie v Slovenskej republike a zástupca vel'vyslanckyne Rumunskej republiky v Slovenskej republike aj preto, lebo ruská a rumunská armáda zohrali pri oslobodzovaní mesta Brezna rozhodujúcu úlohu a na ich počesť dychový orchester zahral okrem slovenskej aj rumunskú a ruskú hymnu.

Oslavy pokračovali ukážkou bojov oslobodzovania mesta Brezna v mestskom parku, ktorú predviedli kluby vojenskej histórie – ČSLA Koliňany, Anthropoid Mýto pod Ďumbierom, Ostrô Ružomberok, Feldgrau Bratislava a členovia historického partizánskeho oddielu partizánskej brigády Chruščov pod vedením Ľuboša Nepšinského, ktorý je rodákom z Pohronskej Polhory.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

ODOVZDANIE OCENENÍ

Vo veľkej sále hotela Ďumbier oslavy oslobodenia vyvrcholili slávnostným zasadnutím Mestského zastupiteľstva mesta Brezna spojeného s odovzdávaním ocenení za rok 2016. Slávnostné zasadnutie spestrili svojim vystúpením domáce kolektívy, Spevácky zbor mesta Brezna, dychová hudba Mostárenka a členovia Divadelného súboru Jána Chalupku mesta Brezna.

Cena primátora mesta bola udelená Ľubici Bacušanovej Vičanovej, Lukášovi Kučerákovi a Jozefovi Medvedovi. Cenu mesta Brezna si prevzali Ingrid Poliaková, Štefan Libič a Malá dychová hudba Mostárenka. Okrem toho bolo udelené ocenenie Čestný občan mesta Brezna, ktoré získal režisér Ľuboslav Majera zo srbského Báčskeho Petrovca - za

významnú prácu a spoluprácu s ochotníckym Divadelným súborom Jána Chalupku mesta Brezna. Čestné občianstvo mesta in memoriam udelili aj filmovému a televíznemu režisérovi breznianskemu rodákovi **Jozefovi Medvedovi** – za významnú prácu v oblasti réžie slovenskej filmovej a televíznej tvorby.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OSLAVY DŇA VÍŤAZSTVA

V Brezne sa v piatok 5. mája konali spomienkové oslavy pri príležitosti Dňa víťazstva nad fašizmom. Vedenie mesta, hostia a ďalší účastníci položili kvety k pomníku padlých hrdinov prvej a druhej svetovej vojny. Vo svojich príhovoroch primátor Brezna Tomáš Abel, ako aj prednostka Okresného úradu v Brezne Ingrid Poliaková a tajomník Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov Ján Šulej s pokorou a úctou pripomenuli časy, kedy ľudia preliali vlastnú krv za slobodu národa.

DNI MESTA BREZNA

Mesto Brezno pozvalo svojich obyvateľov a návštevníkov na tradičné Dni mesta Brezna, ktoré sa uskutočnili tohto roku v dňoch 25. až 27. mája. Toto podujatie patrí každoročne k významným mestským sviatkom, na ktoré pozýva aj vzácných hostí. Aj tohto roku k nám na oslavy zavítali aj zástupcovia partnerských miest – poľského Ciechanów, rumunského Nadlak, srbského mesta Čačak a českého mesta Nový Bydžov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

VATRA ZVRCHOVANOSTI

Okresná rada Slovenskej národnej strany v Brezne a mesto Brezno pripravili už tradičné podujatie pri príležitosti XXV. výročia vyhlásenia Deklarácie o zvrchovanosti Slovenska. Brezňanov pred zapálením vatry zvrchovanosti pozdravil aj primátor nášho mesta a poslanec NR SR **Radovan Baláž**. Svojou účasťou podporili oslavu deklarácie o zvrchovanosti Slovenska, poslanec BBSK **Jaroslav Demian**, prednostka Okresného úradu Brezno **Ingrid Poliaková** a krajský predseda SNS **Štefan Turek**.

Organizátori spolu s hosťami zapálili Vatru zvrchovanosti presne o pol deviatej. Zazneli tóny slovenskej hymny a hymnická pieseň Hej, Slováci a nad Breznom sa rozhostila slávnostná atmosféra. Oblohu osvetľovali najprv plamene vatry a o čosi neskôr ju rozžiaril ohňostroj. Na záver odovzdávali výťažok z dobrovoľnej zbierky maminke chorého Miška Brádnanského. Vyzbieraná suma dosiahla výšku 650€.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát

OSLAVY SNP

V pondelok 28. augusta si priami účastníci SNP, členovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, predstavitelia mesta, štátnej správy a samosprávy spolu s desiatkami obyvateľov Brezna na Námestí gen. M. R. Štefánika v Brezne uctili pamiatku padlých bojovníkov, ktorí pred sedemdesiatimi tromi rokmi povstali proti fašizmu. Prítomným sa okrem iných prihovoril aj primátor mesta, ktorý upriamil pozornosť na statočnosť našich krajanov.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

OSLAVY DŇA ÚSTAVY SR

Miestny odbor Matice slovenskej v Brezne pozval obyvateľov mesta na oslavy Dňa Ústavy SR. Konali sa počas štátneho sviatku dňa 1. septembra 2017. Popoludní sa zišli účastníci na Nám. gen. M. R. Štefánika pri „Lipke ústavy.“ V programe vystúpili žiaci základnej školy Rapoša Brezno a Mužský spevácky zbor Krnohári.

SPOMIENKA NA VZNIK ČSR A M. R. ŠTEFÁNKA

Dňa 27. októbra si obyvatelia mesta spomienkovou oslavou pripomenuli vznik Česko-Slovenskej republiky 28.10.1918 a jednu z najvýznamnejších osobností našich dejín gen. M. R. Štefánika. Účastníci dostali aj pamätný odznak generála od Klubu M. R. Štefánika v Brezne.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

SAMOPRÁVA MESTA

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO

Pracovné zasadnutia Mestského zastupiteľstva sa uskutočnili počas roka 9-krát

1. Zasadnutie dňa 15. februára 2017
2. Zasadnutie dňa 29. marca 2017
3. Zasadnutie dňa 15. mája 2017
4. Zasadnutie dňa 13. júna 2017
5. Zasadnutie dňa 22. júna 2017
6. Zasadnutie dňa 17. septembra 2017
7. Zasadnutie dňa 21. septembra 2017
8. Zasadnutie dňa 8. novembra 2017
9. Zasadnutie dňa 13. decembra 2017

MESTSKÉ LESY

Presne po desiatich rokoch odchádza z funkcie riaditeľa Mestských lesov **Ing. Milan Dolňan**. Do funkcie riaditeľa a konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným "Lesy mesta Brezno, s.r.o., " so 100% podielom mesta Brezna , ktorá vznikla 1.1. 1998 na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva mesta Brezna , nastúpil 1. júla 2007.

Z pozície ho odvolalo mestské zastupiteľstvo 15. februára tohto roku. Návrh na odvolanie predložil primátor mesta, ktorý vedeniu tejto obchodnej spoločnosti opakovane vyčítal nehospodárnosť. Za najzávažnejší dôvod na jeho odvolanie však označil fakt, že riaditeľ nikdy úplne nevyvrátil pochybnosti o nelegálnom obchodovaní s drevom. Exriaditeľ breznianskych lesov to poprel. Prípád vyšetruje polícia. Do funkcie konateľa spoločnosti menovalo mestské zastupiteľstvo **Ing. Jána Lukáča**, doterajšieho riaditeľa breznianskych technických služieb.

Zmena vedenia mestských lesov odštartovala aj zmeny v organizácii a hospodárení spoločnosti. V júni sa sídlo spoločnosti presťahovalo z nájomných priestorov na Nám. gen. M. R. Štefánika č. 21 do objektu domu kultúry na Švermovej ulici.

HOSPODÁRSKY ŽIVOT

HOSPODÁRENIE MESTA

ROZPOČET MESTA

Rozpočet mesta na rok 2017 bol zostavený a schválený ako prebytkový. Mestské zastupiteľstvo počas roka schválilo 5 zmien rozpočtu. Mesto v roku 2017 hospodáril s prebytkom 854 100,23 €;

Hospodárenie mesta v roku 2017 dokumentuje nasledovná tabuľka:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	11 546 875	13 942 907	14 154 931,97
Bežné výdavky	10 182 585	11 851 286	12 028 711,13
Prebytok bežného rozpočtu	1 364 290	2 091 621	2 126 220,84
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	20 000	545 009	545 009,73
Kapitálové výdavky	932 322	1 849 352	1 817 130,34
Prebytok kapitálového rozpočtu	- 912 322	-1 304 343	- 1 272 120,61
ROZPOČET			
PREBYTOK ROZPOČTU	451 968	787 278	854 100
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	0	1 269 789	243 183,19
Výdavkové finančné operácie	- 447 147	450 876	450 874,82
Rozdiel vo finančných operáciách	- 447 147	+ 818 913	- 207 691,63

Hospodárenie mesta - porovnanie s rokom 2016:

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Bežné príjmy	10 586 098	12 657 949	12 877 995,49
Bežné výdavky	9 319 295	10 796 933	10 785 941,88
Prebytok bežného rozpočtu	1 266 803	1 861 016	2 092 053,61
Kapitálový rozpočet			
Kapitálové príjmy	2 442 925	2 290 301	2 286 489,77
Kapitálové výdavky	851 740	1 360 257	745 757,83
Prebytok kapitálového rozpočtu	1 591 185	930 044	1 540 731,94
ROZPOČET			
PREBYTOK ROZPOČTU	+ 2 857 988	+ 2 791 060	3 632 785,55
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	0	537 885	49 623,54
Výdavkové finančné operácie	2 849 612	2 905 681	2 905 680,48
Rozdiel vo finančných operáciách	- 2 849 612	- 2 367 796	- 2 856 056,94

V tomto roku došlo k výraznému rastu bežných príjmov (cca o 1,8 milióna euro), čo je najmä vplyvom rastu dane poukazovanej územnej samosprávy zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Došlo k zmenám vo vývoji kapitálového rozpočtu, a to tak na úrovni príjmov ako aj na úrovni výdavkov. V porovnaní s minulým rokom došlo k rastu bežnej spotreby (cca o 1,1 milióna euro).

PRÍJMY

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; Kapitálové príjmy predstavovali najmä príjmy z predaja majetku.

Cudzie príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo cez projekty Európskej únie.

Mesto v roku 2017 plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	11 546 875	13 942 907	14 154 931,97
Kapitálové príjmy	20 000	545 009	545 009,73

v porovnaní s rokom 2016:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	10 586 098	12 657 949	12 877 995,49
Kapitálové príjmy	2 442 925	2 290 301	2 286 489,77

Došlo k výraznému posunu v plnení bežných príjmov. V trende zvyšovania kapitálových príjmov sa v roku 2017 nepodarilo zotrvať, ale to je spôsobené ukončením minulého programovacieho obdobia, prípravou nových projektov a žiadostí o dotačné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ. Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery); ich plnenie bolo v roku 2017 nasledovné:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	7 885 360	8 116 315	8 116 319,79
Nedaňové príjmy	1 249 594	2 245 163	2 440 979,73
Granty a transfery	2 411 921	3 581 429	3 597 632,45

Pri porovnaní s minulým rokom sa konštatovalo, že k zvýšeniu príjmov došlo u všetkých kategórií. Veľmi významný posun je zaznamenaný najmä u daňových a nedaňových príjmov.

Najväčší podiel na celkovom objeme daňových príjmov má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu. Jej vývoj dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2014	4 888 058 €	4 902 617 €
2015	5 369 034 €	5 479 347 €
2016	6 879 219 €	6 969 997 €
2017	6 400 000 €	6 627 557 €

Daň z príjmov fyzických osôb poukazovaná obciam zo ŠR, tzv. podielová daň zo ŠR predstavuje pre mesto 46,82 % z celkových skutočných bežných príjmov (v minulom roku to bolo 47,75 % celkových skutočných bežných príjmov).

Vývoj dane z nehnuteľnosti

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2014	932 870 €	875 568 €
2015	932 870 €	918 821 €
2016	900 000 €	865 162 €
2017	900 000 €	862 512 €

Mestu sa ani v roku 2017 opätovne ako po minulé roky nepodarilo naplniť plánovaný výnos dane z nehnuteľnosti. V roku 2017 bolo zdanených celkom 28 070 objektov v roku 2016 to bolo 27 552 objektov. Počet daňových poplatníkov bol v roku 2017 (8385 daňových poplatníkov) v porovnaní s rokom 2016 vyšší (8 292 daňových poplatníkov).

Nedoplatky na dani z nehnuteľností k 31. 12. 2016 predstavujú čiastku vo výške 236 146,34 EUR; v počte 503 daňových poplatníkov, z toho fyzické osoby 445 a právnické osoby 48. Predpis dane z nehnuteľností za rok 2017 bol 915 836,56 €, skutočné plnenie je na úrovni 74,74 %, nedoplatky na dani z nehnuteľností k 31. 12. 2017 predstavujú sumu vo výške 288 356,41 €. V roku 2017 bol úrok z omeškania bol vyrubенý len vo výške 1 114,74 €. Vývoj plnenia výnosu z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad :

	Daň z pozemkov	Daň zo stavieb	Daň z bytov	Poplatok za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
Skutočnosť 2014	151 693 €	653 772 €	70 104 €	489 886 €
Skutočnosť 2015	154 094 €	693 496 €	71 231 €	488 039 €
Skutočnosť 2016	162 899 €	633 644 €	68 619 €	489 646 €
Skutočnosť 2017	165 666 €	625 520 €	71 326 €	516 828 €

Výber ostatných miestnych daní v roku 2017 v porovnaní s minulými rokmi dokumentuje nasledujúca tabuľka:

	2014	2015	2016	2017
<i>Daň za psa</i>	15 894	15 614	18 475	18 270
<i>Za nevýherné hracie automaty</i>	1650	1283	1 200	1 100
<i>Za predajné automaty</i>	450	450	683	698
<i>Za ubytovanie</i>	5505	6 393	6 856	16 665
<i>Za užívanie verejného priestranstva</i>	56 107	59 315	64 864	71 576

Nedaňové príjmy

Zahrňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku a príjmy z administratívnych a iných poplatkov; ich plnenie bolo v roku 2017 nasledovné:

	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	<i>Skutočnosť</i>
<i>Z podnikania a vlastníctva majetku</i>	839 693	1 478 547	1 478 549,56
<i>Administratívne a iné poplatky</i>	327 730	460 504	656 316,51
<i>Úroky</i>	500	38	3805
<i>Iné nedaňové príjmy</i>	81 671	306 074	306 075,61

Porovnanie plnenia nedaňových príjmov s minulými rokmi:

<i>Rok</i>	<i>Nedaňové príjmy</i>	<i>Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku</i>	<i>Poplatky</i>
2014	1 260 095	629 817	486 353
2015	1 449 779	792 530	478 208
2016	1 669 421	872 745	668 140
2017	2 134 867	1 478 550	65 6 317

Pozitívny je vývoj plnenia nedaňových príjmov; v porovnaní s rokom 2016 sa výrazne zvýšili, skokanom roka je príjem z prenajatých lesných pozemkov, ktorý má mesto od

vlastnej obchodnej spoločnosti LESY MESTA BREZNO s.r.o. V tomto roku dosiahli vo výške 968 047,95 €.

Granty a transfery

Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, z Banskobystrického samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve).

V roku 2017 boli mestu poskytnuté transfery vo výške 3 571 792,43 €, v roku 2016 vo výške 3 610 074 €. Výška transferov za uplynulé roky rástla - v roku 2015 – 3 361 601 €, v roku 2014 - 3 278 188 €, v roku 2013 - 3 023 340 € a v roku 2012 - 2 747 756 €.

Kapitálové príjmy

Schválený rozpočet vlastných kapitálových príjmov (z predaja kapitálových aktív – pozemkov, budov a bytov) vo výške 20 000 € sa v priebehu roka upravoval na základe získaných príjmov z predajov majetku mesta.

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjem z predaja majetku	20 000	266 009	266 009,73
Tuzemské kapitálové granty a transfery	0	279 000	279 000,00

Mesto pre rok 2017 nerozpočtovalo kapitálové granty a transfery, v priebehu roka upravilo rozpočet na výšku 279 tis. €. Plnenie bolo nasledovné:

Poskytovateľ	Výška v €	Účel
MV SR	10 000,00	Projekt : „Kamerový systém mesta Brezno“
Audiovizuálny fond	27 000,00	Projekt : „Obnova interiéru kina Mostár v Brezne“
Environmentálny fond	200 000,00	Projekt : „Zberové vozidlo na triedený odpad“
MV SR	42 000,00	„Rekonštrukcia telocvične pri ZŠ s MŠ MPČL 35, Brezno“

VÝDAVKY

V roku 2017 boli výdavky čerpané nasledovne:

	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	<i>Skutočnosť</i>	<i>%</i>
<i>Bežné výdavky</i>	10 182 585	11 851 286	12 028 711,13	101,50
<i>Kapitálové výdavky</i>	932 322	1 849 352	1 817 130,34	97,91

V porovnaní s rokom 2016:

	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	<i>Skutočnosť</i>	<i>%</i>
<i>Bežné výdavky</i>	9 319 295	10 796 933	10 785 941,88	99,90
<i>Kapitálové výdavky</i>	851 740	1 360 257	745 757,83	54,82

Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov:

<i>Rok</i>	<i>Rozpočet po zmenách</i>	<i>Skutočnosť</i>
2014	10 247 426 €	10 231 029 €
2015	10 311 841 €	10 129 284 €
2016	10 796 933 €	10 785 942 €
2017	11 851 286 €	12 028 711 €

Na základe zhodnotenia vývoja čerpania rozpočtu bežných výdavkov za uplynulé roky možno konštatovať, že došlo k výraznému zvýšeniu bežnej spotreby mesta oproti minulým rokom.

Bežné výdavky boli v roku 2017 podľa ekonomickej rozpočtovej klasifikácie čerpané nasledovne:

	<i>Schválený rozpočet</i>	<i>Upravený rozpočet</i>	<i>Skutočnosť</i>	<i>% plnenia</i>
<i>Mzdy, platy, OON</i>	4 349 951	4 855 598	4 867 109,82	100,24
<i>Poistné a príspevky do poisťovní</i>	1 641 141	1 880 285	1 884 496,91	100,22
<i>Tovary a služby</i>	1 949 785	2 624 127	2 784 644,64	106,12
<i>Bežné transfery</i>	2 124 981	2 403 376	2 404 561,93	100,05
<i>Splácanie úrokov</i>	116 727	87 900	87 897,83	100,00

V porovnaní s rokom 2016

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	% plnenia
Mzdy, platy, OON	3 952 128	4 553 277	4 580 290,54	100,59
Poistné a príspevky do poisťovní	1 545 114	1 753 027	1 754 634,11	100,09
Tovary a služby	1 881 402	2 309 414	2 389 920,55	103,49
Bežné transfery	1 784 751	2 060 815	1 940 697,77	94,17
Splácanie úrokov	155 900	120 400	120 398,91	100,00

V hospodárení došlo k výraznému zvýšeniu čerpania bežných výdavkov – k zvýšeniu čerpania došlo u všetkých položiek u tovarov a služieb, u bežných transferov a aj u výdavkov na platy a odmeny zamestnancov. Z celkových bežných výdavkov až 56 % ide do osobných výdavkov, t. j. na mzdy a poistné odvody.

Kapitálové výdavky

Prehľad čerpania kapitálových výdavkov podľa ekonomickej ako aj podľa funkčnej klasifikácie:

ekonomická klasifikácia

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	41 540	49 676	49 675,74	100,00
Nákup budov, objektov alebo ich častí	0	170 000	170 000,00	100,00
Nákup strojov, prístrojov a zariadení	100 000	301 826	301 825,33	100,00
MRZ školstvo			21 787,11	
ZŠ P2	0	415	415,22	100,00
Nákup dopr. prostriedkov	0	274 876	274 876,00	100,00
Projektová dokumentácia	188 740	182 391	182 385,82	100,00
Realizácia stavieb	450 642	231 435	189 433,98	81,85
Školstvo		153 166	141 165,92	92,17
Rekonštrukcie a modernizácia strojov a zariadení	35 000	79 965	79 965,08	100,00
Ostatné kapitálové výdavky	0	4 000	4 000,00	100,00
Kapitálové transfery	116 400	401 602	401 600,14	101,76
CELKOM	932 322	1 849 352	1 817 130,34	98,26

funkčná klasifikácia

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	%
Výkonné a zákonodarné orgány	200 280	25 866	25 865,76	100,00
Polícajné služby	100 000	204 575	204 574,78	100,00
Ochrana pred požiarmi	0	4 444	4 443,60	99,99
Cestná doprava	200 000	24 438	24 436,72	99,99
Nakladanie s odpadmi	0	251 159	251 158,95	100,00
Nakladanie s odpadovými vodami	0	51 845	51 844,76	100,00
Rozvoj obcí	100 000	276 616	276 614,74	100,00
Zásobovanie vodou	0	5 185	5 184,50	99,99
Bývanie a občianska vybavenosť inde neklasifikovaná	0	170 000	170 000,00	100,00
Rekreačné a šport. služby	132 042	233 207	233 204,87	100,00
Kultúrne služby	0	277 285	277 283,51	100,00
Predprimárne vzdelávanie	0	8 772	8 772,00	100,00
Nižšie sekundárne vzdelávanie	200 000	195 814	141 814,14	72,42
Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne	0	90 186	97 452,41	108,06
Vedľajšie služby poskytované v rámci vzdelávania	0	0	14 520,00	0
Staroba	0	13 047	13 047,00	100,00
Sociálna pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi	0	16 913	16 912,60	100,00
CELKOM	932 322	1 849 352	1 817 130,34	98,26

V schválenom rozpočte bolo plánovaných celkom 10 rozvojových programov, V priebehu roka 2017 sa rozpočet upravil na 77 rozvojových programov, v skutočnosti bolo realizovaných 70 rozvojových programov. Čerpanie kapitálových výdavkov, t. j. realizácia plánovaných rozvojových programov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti najmä kapitálové transfery z rozpočtu EÚ a štátneho rozpočtu. K vlastným zdrojom v priebehu rozpočtového roka patrí najmä prebytok bežného rozpočtu, zdroje peňažných fondov a po skončení rozpočtového roka vytvorený prebytok rozpočtu, ktorý sa používa prostredníctvom peňažných fondov (rezervného fondu)

POHLADÁVKY

Prehľad vývoja pohľadávok za roky 2014 – 2017:

2014	991 411 €
2015	1 019 239 €
2016	1 167 591 €
2017	1 202 759 €

Mesto za rok 2017 zaznamenalo zvýšenie stavu pohľadávok, a to najmä pohľadávok po lehote splatnosti. Vývoj pohľadávok podľa lehoty splatnosti:

Rok	Pohľadávky v lehote splatnosti	Pohľadávky po lehote splatnosti
2014	182 836	808 575
2015	172 777	846 462
2016	172 730	861 994
2017	167 318	1 035 441

Situáciu sa najmä pri pohľadávkach po lehote splatnosti nedari zlepšiť a ani stabilizovať.

Daňové pohľadávky

Vývoj daňových pohľadávok – nedoplatkov za uplynulé roky:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Daň z nehnuteľností	158 353	164 332	170 863	184	208	194	236 146	288
				971	715	468		356
Daň za psa	2 937	4 008	3 578	4 433	5 447	5 306	5 161	4 797
Daň za verejné priestranstvo	1 505	746	1 130	548	1 800	1 606	1 885	2 797
Daň za nevýherné hracie automaty	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň za ubytovanie	0	0	448	234	172	100	65	139
Poplatok za KO	208 416	239 035	250 944	272	310	334	362 156	366
				354	557	309		219
Celkom	371 211	408 121	426 963	462	526	535	605 413	662
				540	691	789		308

Vývoj daňových pohľadávok je dlhodobou zlou a za posledný rok sa ešte zhoršil. Mestu sa nepodarilo daňové pohľadávky znížiť, naopak pohľadávky rastú u všetkých miestnych daní (okrem dane za psa).

Nedaňové pohľadávky

Mesto eviduje k 31.12.2017 nedaňové pohľadávky vo výške 540 450 € (k 31.12.2016 to bolo 562 178 €, k 31.12.2015 to bolo 483 450 €).

Najvyšší objem predstavujú pohľadávky za nájom bytov a služby spojené s nájmom bytov. Vysoké pohľadávky sa evidujú aj za nájom nebytových priestorov a za služby spojené s týmto nájmom.

Mestu sa napriek sprísnením postupov pri vymáhaní pohľadávok za nájomné a služby spojené s užívaním bytov nepodarilo tieto pohľadávky znížiť, naopak tieto rastú, tak ako rastie aj počet neplatičov.

ZÁVÄZKY

Mesto eviduje záväzky v celkovej hodnote 4 204 103 € (v roku 2016 to bolo 4 832 078 € a v roku 2015 to bolo 7 289 216 €). Dôvodom zníženia záväzkov mesta za posledné dva roky bolo najmä zníženie výšky úverov.

PREHLAD O STAVE A VÝVOJI DLHU

celkovú sumu dlhu obce tvorí

- súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania,
- súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce.

Prehľad o návratných zdrojoch financovania a úveroch mesta so stavom k 31.12.2017:

Dátum podpisu zmlúvy	Splatnosť	Schválená výška	Účel	zostatok
21.04.2002	15.07.2032	337 183,83	ŠFRB	219 731,88
07.06.2007	15.09.2037	515 833,50	ŠFRB	358 697,55
17.10.2009	01.06.2025	3 632 742,48	Aréna – zimný štadión	807 419,36
08.09.2005	25.07.2030		Aréna – zimný štadión	646 111,16
30.04.2009	25.07.2030	161 543,36	Rekonštrukcia Ďumbier	79 467,76

15.10.2009	25.07.2030	2 100 000,00	Aréna, ZŠ P2, Námestie	1 262 151,60
30.03.2016	25.02.2019	166 568,69	Leasing stroje pre TS	47 882,25
13.11.2015	30.03.2018	57 000,00	Audiovizuálny fond	20 000,00
SPOLU				3 441 461,56

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z:

- pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu,
- úveru poskytnutého zo ŠFRB na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty,
- úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu,
- pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia,
- návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie pred financovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí aj, ak obec vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

HOSPODÁRENIE PRÍSPEVKOVEJ ORGANIZÁCIE

Mesto má zriadenú jednu príspevkovú organizáciu – Technické služby Brezno, ktorá hospodárila podľa svojho rozpočtu nákladov a výnosov a výsledku hospodárenia. Jej rozpočet zahŕňa aj príspevok z rozpočtu zriaďovateľa a prostriedky prijaté od iných subjektov.

Hospodárenie príspevkovej organizácie za hlavnú činnosť v roku 2017/ v porovnaní s rokom 2016:

	<i>Technické služby - 2016</i>	<i>Technické služby - 2017</i>
<i>Náklady</i>	<i>3 179 314</i>	<i>3 462 756</i>
<i>Výnosy v tom :</i>	<i>3 180 742</i>	<i>3 468 573</i>
<i>Vlastné</i>	<i>472 702</i>	<i>354 791</i>
<i>Príspevok od zriaďovateľa</i>	<i>1 532 526</i>	<i>1 906 930</i>
<i>Výsledok hospodárenia (po zdanení)</i>	<i>1 339</i>	<i>5 817</i>

Hospodárenie príspevkovej organizácie za podnikateľskú činnosť v roku 2017/ v porovnaní s rokom 2016:

	<i>Technické služby - 2016</i>	<i>Technické služby - 2017</i>
<i>Náklady</i>	<i>302 327,20</i>	<i>371 046,31</i>
<i>Výnosy</i>	<i>345 815,02</i>	<i>444 876,14</i>
<i>Výsledok hospodárenia (po zdanení)</i>	<i>33 920,48</i>	<i>59 356,65</i>

Technické služby mesta Brezna dosiahli kladný výsledok hospodárenia tak v hlavnej, ako aj podnikateľskej činnosti. Zisk z hlavnej aj podnikateľskej činnosti bude použitý na tvorbu zákonného rezervného fondu, z ktorého bude následne vykrytá strata z predchádzajúcich rokov.

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

NÁMESTÍČKO POD BRÁNOU

Mesto Brezno sa začiatkom roka zapojilo do projektu Nadácie Tesco Námestíčko pod bránou. Projekt mesta Brezno bol zaradený medzi tri najlepšie v regióne, a tak postúpil do tretieho kola, v ktorom o jeho podpore už rozhodovali zákazníci hypermarketu Tesco. Každý, kto od 8. marca do 4. apríla nakúpil v ktoromkoľvek obchode tejto spoločnosti, dostal po zaplatení hlasovací žetón a vybral si projekt, ktorý chcel podporiť. Projekty

s najväčším počtom hlasov tak mali možnosť v jednotlivých regiónoch získať podporu vo výške 1300 eur na realizáciu aktivít v priebehu jari a leta 2017. V Brezne sa tak stalo a získalo šek s touto sumou, a to vďaka 18 858 hlasom obyvateľov. Finančné prostriedky použilo na opravu priestorov na Námestí gen. M. R. Štefánika 2, ktoré slávnostne otvorilo v utorok 26. septembra. Námestíčko pod bránou v tento deň opäť ožilo. Priestor bude slúžiť na stretávanie a aktivity obyvateľov mesta.

DOTVORENIE ODDYCHOVEJ ZÓNY PRI HRONE

Zábradlie pri Hrone od Baldovského mosta smerom k malej stanici bolo tohto roku výtvarne dotvorené. Pribudla tu 12 umeleckých inštalácií s motívom hviezd. Autor projektu, umelecký kováč z regiónu, **Richard Boháč**, použil na realizáciu diel staré železo. Má navodzovať dojem, akoby po stáročia ležalo na dne rieky. Autor sa po vizuálnej stránke rozhodol spracovať zadanú tému cez súhvezdia prislúchajúce ku každému zo znamení, pričom sa zameral na hru kompozície s estetikou.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVÝ WORKOUTOVÝ PARK

Mesto na nábreží Hrona vybudovalo modernú oddychovú zónu. Nachádza sa tam relaxačná zóna pre obyvateľov, slúžiaca na prechádzky s deťmi, posedenie na lavičkách. Tohto roku pribudol na bývalom dopravnom ihrisku nový workoutový park, ktorý je určený pre všetkých, ktorí chcú cvičiť, venovať sa sebe, športu a svojmu zdraviu. Kovové konštrukcie sú určené na cviky s vlastnou váhou a dá sa na nich posilniť každá časť tela. Zacvičiť si tu môže ktokoľvek od malých detí až po seniorov. Materiál je pevný a udrží aj ťažkých. Dobudovalo ho mesto na jar tohto roku. Prvé dni, hlavne na začiatku bol popoludní takmer vždy obsadený. A cvičili tam deti aj dospelí. Blízko pribudli aj domčeky, preliezky a hojdačky pre deti, tak tam bolo často vidieť celé rodiny. V jeseni následne tento priestor technické služby upravili a dobudovali, tak, aby slúžilo aj na pôvodné zámery, a to ako dopravné ihrisko na výchovno-vzdelávacie účely detí breznianskych materských a základných škôl. Realizovali práce na vypravení, upravili pôvodnú plochu, doplnili

chráničky sietí podľa plánovaného projektu nového dopravného ihriska. Obstaraná firma natiahla na plochu nový asfalt. Mesto obstaralo trvalé dopravné značenie a tiež doplnenie dopravného značenia.

OBCHVAT MESTA

V marci 2015 sa Brežňania konečne dočkali zahájenia stavby obchvatu mesta. Prvá etapa s dĺžkou 2,54 km sa realizovala na ceste I/66 v smere od Banskej Bystrice do Brezna, začína pri Banisku a končí prvou križovatkou pri odbočke na Čierny Balog, pri Baldovskom moste. Stavba tejto etapy bola ukončená v septembri tohto roku. Termín ukončenia prác sa niekoľkokrát menil, a tak sa slávnosť nekonala, otvorili ho v tichosti 21. septembra. Výstavba prvej etapy si vyžiadala 21,183 milióna eur. Projekt bol financovaný zo štátneho rozpočtu a európskych štrukturálnych fondov. Druhá etapa výstavby je rozdelená na dva úseky; o termínoch výstavby nebolo zatiaľ rozhodnuté. Čaká sa na dokončenie projektu, chýbajú aj finančné prostriedky.

Centrum mesta by si čiastočne mohlo oddýchnuť od prehustenej dopravy. Zatiaľ to ale veľmi necítiť. Cez nový obchvat nechodia ani všetky autá idúce zo smeru Banská Bystrica na Čierny Balog. Mnohé odľakajú od tejto skrátenej cesty veľké nákupné možnosti vo veľkoplošných predajniach Kaufland, Lidl a Tesco i novootvorenom obchodnom centre v bývalých kasárňach.

Na svahu nad novovybudovaným kruhovým objazdom, po pravej strane z Brezna na Mazorníkovo sa dnes vyníma historický monument. Kamenný letopočet, trojvršie (pôvodne bol aj dvojkríž) na svahu pochádza ešte z roku 1942 a je spomienkou na dokončenie výstavby štátnej cesty Kráľova Lehota – Kriváň vo vojnovom období. Dnes už 75 rokov staré dielo - kamenné vročenie so štátnym znakom bolo odkryté pri asanácii časti svahu v rámci budovania obchvatu prvej etapy mesta a kruhového objazdu. Bol zarastený trávou, chýbal z neho len kamenný slovenský dvojkríž zo slovenského znaku.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OBNOVA INTERJÉRU KINA MOSTÁR

S cieľom ponúknuť návštevníkom kina Mostár lepší komfort sedenia a celkového vizuálneho zážitku zabezpečilo mesto počas letných mesiacov tohto roku obnovu interiéru veľkej sály mestského domu kultúry. Na tento účel požiadalo aj dotáciu z audiovizuálneho fondu, ktorý mestu na tento účel pridelil finančné prostriedky vo výške 28 200 eur. Celkové náklady na rekonštrukciu dosiahli výšku cez 200-tisíc eur.

Zámerom obnovy bolo osadenie nových sedadiel a ďalšie akustické a prevádzkové úpravy interiéru, vymalovanie, výmena starých drevených konštrukcií za nové, doplnenie zábradlí, nová svetelná technika, podsvietenie interiéru. Výmenou sedačiek došlo síce k zníženiu počtu z pôvodných 386 na 315, ale prinieslo to vyšší komfort pre občanov. Každá sedačka má výklopnú dosku, slúžiacu napríklad na robenie poznámok. Pod každým druhým sedadlom je dvoj zásuvka. V poslednom rade je po bokoch nainštalovaných 9 sedadiel, pričom priestor v strede slúži osvetľovačovi a zvukárovi. Takisto bolo obnovené celé foyer kina, vymenili sa všetky vstupné dvere do domu kultúry, bočné aj zadné dvere v rámci kina. Celkový dojem príjemného prostredia dotvára aj nový kvalitný koberec podlahy, ktorý je nalepený na zrekonštruovanej podlahe. Zastaralé kino Mostár je už minulosťou. Slávnostné otvorenie novej zrekonštruovanej sály sa konalo v septembri pri otvorení festivalu Divadelná chalúpka.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie*

NOVÉ OBCHODNÉ CENTRUM

V bývalých breznianskych kasárňach 17. augusta otvorili nové obchodné centrum S1 Center Brezno. Kasárne boli na ploche 16 hektárov postavené v 30-tych rokoch minulého storočia. V roku 2013 ich odkúpila žilinská developerská spoločnosť s cieľom realizovať investičný zámer spočítvajúcí prevažne vo výstavbe obchodných jednotiek, ale aj bytových a nebytových jednotiek.

Nové nákupné stredisko s predajňami renomovaných značiek, ktorého investorom a stavebníkom je spoločnosť Europrojekt Gamma 3SK, k.s. vyrástlo na ploche 7000 m². Pozostáva zo 14 samostatných obchodných jednotiek, medzi ktorými sú títo nájomcovia:

Okay elektro, Dráčik, Tedi, Pepco, Orion, Pet Center, Gate, 101 drogerie, CCC, Fashion, Takko, Deichmann, Kik, Sportisimo. Zákazníci majú k dispozícii asi 140 parkovacích miest a malý oddychový park.

V auguste sa kúpychtivé obyvateľstvo už mohlo tešiť z novootvoreného obchodného centra. Nepotešilo to ale podnikateľov, ktorí majú obchody s podobným tovarom na námestí. V štrnástich nových veľkoplošných predajniach im vyrástla veľká konkurencia.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

OPRAVA AUTOBUSOVÝCH ZASTÁVOK

Mesto v novembri začalo s realizáciou opravy a údržby autobusových zastávok, ktoré sú z konštrukčného pohľadu v nevyhovujúcom stave a svojim vzhľadom už nespĺňajú súčasné estetické požiadavky. Ide o veľký počet zastávok (2 na ČSA - pri Lidli, pri Tesco, 2 na Rázusovej ulici, 4 na Ceste osloboditeľov, 1 na Tisovskej ceste, 2 v Podkoreňovej, 1 na Tehelni, 1 v Bujakove a v 2 Rohoznej.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

NOVÝ DIGITÁLNY KAMEROVÝ SYSTÉM.

Pre zaistenie bezpečnosti obyvateľov, turistov a ochrany majetku mesta budujú v Brezne nový digitálny kamerový systém. V prvom kroku bol na novú optickú sieť nainštalovaný pôvodný počet 11 kamier. Spustenie nového systému a zaškolenie všetkých zainteresovaných pracovníkov sa začalo koncom tohto roka.

BÚRANIE CHATRČÍ A ČIERNYCH STAVIEB

Mesto postupne, tak ako to v minulom roku občanom slúbilo, postupne búra čierne stavby a chatrče pri vstupe do mesta. V októbri asanovali posledné budovy Predné Hálny 3, 5, 7, Pokračovať plánuje objektom Predné Hálny 10. Budovy už boli dlhšiu dobu prázdne a neobývané pre zlý technický stav. Postupuje v zmysle zákona s cieľom vyčistiť mesto tak aby bol v ňom poriadok a nie prílepky a chatrče, ktoré vítajú návštevníkov v našom meste. V uvedenom plánuje mesto pokračovať. Búracie práce vykonávajú technické služby. Väčšinou

nebola obyvateľom týchto objektov 500 poskytnutá bytová náhrada, keďže to zákon neprikazoval. Ide o dlhodobých neplatičov, ktorí v okolí domov robia neporiadok a len minulý rok boli technické služby nútené odviezť z týchto priestorov ton odpadu.

NOVÁ MLIEKÁREŇ

Poľnohospodárske družstvo Ďumbier v Brezne chová v súčasnosti 350 dojníc a asi 350 kusov mladého dobytká. Má dobrú produkciu mlieka, 9400 litrov na dojnicu. Dojnice sú kŕmené kvalitnými objemovými kŕmivami, dopestovanými na plochách regiónu Horehronia a dobytok je ustajnený voľne, čím spĺňa najprísnejšie normy na tzv. „Welfare“ zvierat – pohoda zvierat, aby sa cítili v rámci svojho života čo najlepšie. Spolu s dobre odvedenou prácou zamestnancov má tak poľnohospodárske družstvo všetky predpoklady na to, aby dosahovalo dobré úžitkové parametre nadojeného mlieka. Po minulé roky ročne vyprodukovali 3 milióny litrov mlieka, ktoré odvážali denne na spracovanie do zvolenskej mliekarene. Aj preto sa rozhodli postaviť vlastnú mliekareň na finalizovanie mlieka. V minulom roku preto začali s výstavbou. Zámer vyšiel a od augusta tohto roka je prevádzka mliekarene realitou. Úplne nový objekt sa už nachádza priamo v areáli firmy v Podkoreňovej. Surové kravské mlieko z dojárne dopravujú do mliekarene potrubím. Denne ho spracujú asi 1000 litrov, no keďže výrobná kapacita linky je stavaná na väčšie denné výkony, ich cieľom je dosiahnuť 8000 – 9000 litrov. Okrem toho, že vyrábajú maslo, tvaroh a 1,5 % polotučné mlieko, výrobu rozšírili o zakysanku, jogurtové nápoje, 3,5 % plnotučné mlieko, zakysaný cmar, srvátku a možno bezlaktózový program, ktoré sú trendom v zdravej výžive.

OBYVATEĽSTVO

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Počet obyvateľov k 31.12.2017 podľa mestských častí

Mestská časť	Muži	Ženy	Chlapci	Dievčatá	Spoľu
bez trvalého pobytu	454	348	125	102	1 029
Brezno - mesto	4 920	5 870	780	740	12 310
Mazorníkovo	2 427	2 530	414	427	5 798
Bujakovo	101	114	18	18	251
Predné Haly	209	217	71	81	539
Zadné Haly	229	214	46	53	542
Spoľu	8 340	9 254	1 454	1 421	20 469

Na začiatku roka sme síce mali 20 542 obyvateľov, na konci už len 20 469, čo znamená, že sa v porovnaní s rokom 2016 **znížil počet obyvateľov o 73**. Trend znižovania počtu obyvateľstva sa trochu „pribrzdil“ v minulom roku, keď prírastok sťahovaním bol síce stále záporný (- 49), pokles počtu obyvateľstva v dôsledku sťahovania bol však najmenší za posledných 10 rokov. Ale tohto roku sa pokles v dôsledku vystáhovania zasa trochu zvýšil - na - 82. I keď sa mladým ľuďom určite v Brezne javí priaznivejšia situácia na život ako pred rokom 2015, predsa len nové pracovné príležitosti nevznikajú, a tak sa radšej sťahujú do iných miest, resp. do zahraničia.

ROK	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	SPOLU
Prisťahovaní	266	250	208	194	160	187	173	200	167	213	252	305	2 575
Odstťahovaní	348	299	358	386	334	307	339	375	297	377	375	408	4 203
Prírastok sťahovaním	- 82	-49	-150	-192	-174	-120	-166	-175	-130	-164	-123	-103	- 1 625

Pohyb obyvateľov počas roka 2017

<i>Stav k 31.12.2016</i>	20 542
<i>Pristahovaní</i>	266
<i>Odstahovaní</i>	348
<i>Prírastok sťahovaním</i>	-82
<i>Narodení</i>	215
<i>Zomrelí</i>	206
<i>Prírodný prírastok</i>	+ 9
<i>Sobáše</i>	162
<i>Celkový prírastok</i>	-73
<i>Stav k 31.12.2017</i>	20 469

<i>Veľ obyvateľov</i>	<i>rok 2017</i>
<i>od 0 do 3 r.</i>	605
<i>od 3 do 6 r.</i>	541
<i>od 6 do 15 r.</i>	1729
<i>od 15 do 18 r.</i>	547
<i>od 18 do 60 r.</i>	12 176
<i>nad 60 r.</i>	4 871
<i>Spolu</i>	20 469

*HISTÓRIA A SÚČASNOSŤ**Historický vývoj počtu obyvateľstva*

<i>ROK</i>	<i>1900</i>	<i>1950</i>	<i>1977</i>	<i>1987</i>	<i>1997</i>	<i>2007</i>	<i>2017</i>
<i>Počet obyvateľov</i>	4 452	7 159	16 083	20 717	23 007	21 997	20 469

Počet obyvateľov Slovenska stúpa. Je nás najviac za uplynulých 10 rokov. Slovensko má dlhodobu pozitívny prirodzený prírastok – viac je narodených ako zomrelých, viac ľudí sa k nám prisťahuje ako vystahuje, zahraničnou migráciou získala Slovenská republika nových obyvateľov.

V našom meste je tohtoročná štatistika, ale aj celkový trend z hľadiska počtu a pohybu obyvateľov rozdielny. Počet Brezňanov klesá, ako vidieť na predchádzajúcej tabuľke, je nás najmenej za posledných 30 rokov.

Veľková štruktúra obyvateľov – porovnanie rok 2002 a 2017

<i>Veľkové zloženie obyvateľstva</i>			
<i>Veľ obyvateľov</i>	<i>rok 2002</i>	<i>rok 2017</i>	<i>Rozdiel</i>
<i>od 0 do 3 r.</i>	576	605	29
<i>od 3 do 6 r.</i>	630	541	-89
<i>od 6 do 15 r.</i>	2 742	1 729	-1 013
<i>od 15 do 18 r.</i>	1 145	547	-598
<i>od 18 do 60 r.</i>	14 551	12 176	-2 375
<i>nad 60 r.</i>	2 942	4 871	1 929
<i>Spolu</i>	22 586	20 469	- 2 117

Napriek tomu, že tohto roku sme na rozdiel od toho vlaňajšieho, mali kladný prirodzený prírastok; viac ľudí sa narodilo ako zomrelo, máme zasa menej obyvateľov ako vlani. K tejto situácii prispela opäť skutočnosť, že prírastok sťahovaním má i v tomto roku zápornú hodnotu. Ubúda tak počet detí, ekonomicky aktívneho obyvateľstva a pribúda obyvateľov v seniorskom veku. Zhodujeme sa tak nielen s celoslovenskou, ale aj s európskou štatistikou v tom, že obyvateľstvo starne v celej Európe a podľa sociológov sa tento trend bude ešte prehľbovať.

ZAÚJÍMAVÉ DEMOGRAFICKÉ JAVY

NAJSTARŠÍ OBČANIA

Najstaršou občiankou mesta je v tomto roku **Ružena Wonková**, narodená 23. mája 1920. Býva v Dome sociálnych služieb Luna na Ulici Fraňa Kráľa 23. V tomto roku oslávila 97 rokov. Medzi najstaršie občianky mesta patria aj štyri 96 – ročné ženy, ktoré nežijú v dome dôchodcov: :

Anna Ridzoňová, narodená 22. januára 1921, bytom Ulica Pestovateľská 21

Anna Lukáčová, narodila sa 24. mája 1921, obyvateľka na Ulici Nálepčova 22

Anna Švantnerová, narodená 11. júla 1921, býva na Ulici Krčulova 19

Margita Kubiniová, narodila sa 26. októbra 1921, bytom Krčulova 11

Ženy sa nielen v rámci Slovenska, ale aj Brezne dožívajú vyššieho veku ako muži.

Najstarším mužom v Brezne je v tomto roku 94-ročný **Klement Formánek**, ktorý sa narodil 4. júna 1923 a býva na Ulici Nálepčova 20. Rok 1923 je rokom narodenia aj **Jána Ševčíka** z Ulice Židlovo 8, 94 rokov oslávil 2. septembra. Rok 1924 je rokom narodenia ďalších mužov:

Ján Tomančiak, narodený 6. januára 1924, Brezenská 7,

Vladimír Gemzický, sa narodil 23. februára 1924, Hviezdoslavova 16,

Jozef Kováčik, ktorý sa narodil 22. mája 1924, býva na Ulici Krčulova 20.

NAJOBĽUBENEJŠIE MENO

Slovenskí rodičia aj tento rok ukázali, že zostávajú verní hitom ostatných rokov.

Vitazom dievčenského rebrička pre rok 2017 sa stalo meno Sofia. To obsadilo naposledy druhé miesto a už tradične sa na popredných priečkach strieda so stálicami ako Ema, Emma alebo Viktória. Prvé tri mená medzi chlapcami sú rovnaké ako minulý rok. Na prvom mieste teda skončil Jakub, na druhom Adam a Samuel obsadil tretiu priečku.

Vitazom u Brežňanov, ktorým sa narodilo dieťaťko, sa tento rok stalo chlapčenské meno **Michal**. Rodičia takéto meno pri narodení dali deviatim chlapcom. Druhé miesto obsadilo meno **Tomáš**, ktorého nositeľmi sa stalo 7 narodených chlapcov. Na tretie miesto sa

ešte dostali mená **Filip a Peter**. Tieto mená si zhodne vybrali pre svoje dieťatko šiesti rodičia. Tešiť nás môže skutočnosť, že sa pri výbere chlapčenských mien sa každý rok potvrdzuje, že sa vraciame k pôvodným slovenským menám.

Pri výbere dievčenských mien sa breznianski rodičia viac inšpirovali exotikou. Z dievčenských mien sa u Brezňanov tešilo meno **Tímea**. Až sedem rodičov ho vybrali pre svoje novonarodené dievčatko.. Päť dievčat dostalo meno **Laura**, štyrikrát dostali narodené dievčatá meno **Lucia, Zara, Michaela**.

NARODENIE DIEŤAŤA

V roku 2017 bolo do breznianskej matričnej knihy zapísaných 215 narodených detí, ktorých matky majú na území mesta Brezna trvalý pobyt. V breznianskej pôrodnici sa narodilo celkom 510 detí. Z toho breznianskych bola takmer tretina - 177 detí - z toho – 88 chlapcov a 89 dievčat.

Iné miesto narodenia bude mať v rodnom liste 29 detí – 17 chlapcov a 19 dievčat, ktorých matky sú vedené v breznianskej evidencii obyvateľov. Z Osobitnej matriky Ministerstva vnútra SR bolo v tomto roku nahlásených 9 detí, ktoré sa narodili našim obyvateľom v cudzine.

Najmladšia matka sa narodila v roku 2000, takže mala pri pôrode sedemnášť rokov, najstaršia prvorodička mala štyridsaťjeden rokov. Pôrodnosť v Brezne klesá, čo súvisí pochopiteľne s inými demografickými ukazovateľmi. Najviac detí v histórii mesta sa narodilo v roku 1982 – 431. A to sme mali ešte o pár stoviek menej obyvateľov ako v súčasnosti.

Kým do deväťdesiatych rokov minulého storočia počet detí narodených mimo manželstva nepresahoval 10 percent celkového počtu narodených detí, podľa posledných dostupných výsledkov tvoria na Slovensku až 37 percent novorodencov. V tomto sa ani Breznianky nelíšia od celoslovenského priemeru. V roku 2017 sa 77 detí, teda 35,81 percent narodilo mimo manželstva.

Určite je zaujímavé vedieť, akú časť z počtu narodených detí tvoria rómske deti. Podľa obvykle používaných priezvisk sa zistilo, že z 215 narodených breznianskych detí v roku 2017 bolo 64, viac ako štvrtina – 26, 10 percent detí rómskych.

Pre všetky novonarodené deti Zbor pre občianske záležitosti zorganizoval a uskutočnil na požiadanie rodičov 4 individuálne slávnostné uvítania do života. Na dvadsiatich dvoch slávnostných hromadných vítaniach bolo do života uvítaných 134 narodených detí. *Deti si dáva křtitiť väčšina Slovákov, sme křestanský štát.*

SOBÁŠE

V roku 2017 bolo v našom meste uzavretých 95 manželstiev. Z toho sa na mestskom úrade sobášilo 61 snúbeneckých párov a cirkevne uzavrelo manželstvo 34 snúbeneckých párov. Iba 3 sobáše boli s cudzincom; naši obyvatelia uzatvorili manželstvo s partnerom, ktorý bol z USA, Indonézie a Ukrajiny. Iba v jednom prípade uzavrela manželstvo na základe povolenia súdu maloletá nevesta.

Obyvatelia nášho mesta sa pochopiteľne sobášili aj na iných úradoch na Slovensku alebo v zahraničí, a tak je v breznianskej štatistike evidovaných až 67 sobášov Brežňanov, resp. takých, kde jeden z partnerov má trvalé bydlisko v Brezne. Možno je to aj preto, že breznianska matrika nerealizuje alternatívne formy svadobného obradu. Tí, ktorí chcú mať alternatívny obrad, v prírode, na terasách, sobášia sa aj niekde v okolí, na Tálloch, na Mýte. Okrem primátora v Brezne sobášili počas roka poverení poslanci - **Ján Králik, Jaroslav Demian, Petra Dzurmanová a Daniel Struhár.**

Väčšina mladých ľudí vstupujúcich do manželstva volí aj alebo len cirkevný obrad. V rímskokatolíckom kostole v meste zosobášili počas roka 28 snúbeneckých párov, v kostole na Mazorníkove malo cirkevný obrad 8 párov. V evanjelickom kostole nebol počas roka ani jeden sobáš.

ÚMRŤIA A POHREBY

V tomto roku zomrelo 206 obyvateľov mesta Brezna. Z toho počtu viac ako polovica - 106 zosnulých malo v úmrtnom liste miesto - priamo v nemocnici. V domácnosti

v Brezne zomrelo 65 obyvateľov. Až 35 obyvateľov mesta – 13 mužov a 22 žien - zomrelo mimo Brezna.

Pri pohreboch volia pozostalí hlavne cirkevný obrad. Zbor pre občianske záležitosti v tomto v roku uskutočnil len štyri občianske pohreby. Na požiadanie pozostalých sa členky ZPOZ boli s občanmi rozlúčiť na troch cirkevných pohreboch. V novembri sa konať na novom cintoríne podujatie - obrad k pamiatke zosnulých.

Pozostalí pre svojho príbuzného zosnulého zabezpečili v Brezne 82 cirkevných obradov. Rímskokatolícka farnosť v Brezne odprevadila na poslednej ceste počas roka 57 zosnulých, vo farnosti na Mazorníkove bolo 12 cirkevných obradov, evanjelická cirkev zorganizovala 13 obradov pre svojich cirkevníkov.

ZAZNAMENANÉ V PAMÄTNEJ KNIHE MESTA

V Pamätnej knihe mesta Brezna boli v roku 2017 zaznamenané slávnostné udalosti, prijatia primátorom a obrady, ktoré boli organizované na počesť dôležitých udalostí, návštev a významných podujatí na pôde mesta.

- Slávnostné mestské zastupiteľstvo mesta Brezna pri príležitosti 72. výročia oslobodenia mesta Brezna za účasti zástupcov Rumunská a Ruskej federácie, spojené s udeľovaním ocenení - **27. januára**
- Návšteva veľvyslancu USA na Slovensku – **8. februára**
- Majstrovstvá sveta juniorov v biatlone Brezno – Osrblie - **20. – 28. februára**
- Regionálna prehliadka kolektívov ZPOZ na tému „ Z lásky k domovine „ - **21. marca**
- Deň učiteľov – prijatie jubilujúcich učiteľov ZŠ s MŠ na území mesta Brezna – **28. marca**
- Návšteva prezidenta SR Andreja Kisku – **3. apríla**
- Prijatie abiturientov Jedenástočnej strednej školy v Brezne po 60. rokoch – **19. mája**
- Dni mesta – prijatie zahraničných delegácií z partnerských miest – **26. – 28. mája**
- Slávnostné odovzdávanie maturitných vysvedčení SPSA Brezno – **2. júna**

- *Prijatie delegácie organizácie ATONAF Slovensko na čele s veľvyslancom Francúzskej republiky - 24. júna*
- *65 rokov dychového orchestra v Brezne – 24. jún*
- *Prijatie účastníkov Školy hokejového brankára – 25. ročník - 19. júla*
- *Obnovenie manželského sľubu po 10. rokoch - Valéry a Alena Finat - 5. august*
- *65. výročie sobáša – manželia Berčíkovci - 26. august*
- *Divadelná Chalupka – 13. ročník - 20. – 22. september*
- *Stretnutie mládežníckych delegácií z partnerských miest - 27. – 30. september*
- *Horehronské slávnosti zborového spevu - 28.9 – 1.10*
- *50. ročník Chalupkovho Brezna - 13. – 15. október*
- *Prijatie členov OZ zdravotne postihnutých pri príležitosti životných jubileí - 27. október*
- *Slávnostné stretnutie s jubilujúcimi členmi Jednoty dôchodcov a Denného centra Prameň v Brezne – 24. november*

OCENENÍ OBČANIA

Ocenenie **CENA PRIMÁTORA MESTA BREZNA** za rok 2017 získali títo jednotlivci a kolektívy:

MILUTÍN ČERNÁK – za celoživotný rozvoj športu a dlhodobú reprezentáciu mesta Brezna a Slovenska na športových súťažiach

FUTBALOVÝ KLUB BREZNO – za znovuoobnovenie historicky najstaršieho športu v Brezne

HOKEJOVÝ KLUB BREZNO – za dlhodobú a aktívnu prácu s mládežou v ľadovom hokeji

IVICA KRÍŠTOFOVÁ – za dlhoročný aktívny prístup, ktorý prepája historické poznanie so súčasným životom

IVANA KRUŽLIAKOVÁ – za prípravu a organizovanie kultúrnych podujatí pripomínajúcich historické osobnosti mesta Brezno

VIERA LÁMEROVÁ – za dlhoročné svedomité a zodpovedné vykonávanie funkcie predsedníčky MO Živena v Brezne

MONIKA MEDVEĎOVÁ – za prípravu a organizáciu spoločensko-kultúrnych podujatí v meste Brezno

MIRKO OBERHAUSEER – za rozvoj biatlonu a aktívnu činnosť v oblasti poľovníctva

JULIUS OBERNAUER – za celoživotne dosiahnuté úspechy v práci a podporu a rozvoj kultúry v meste Brezno

CENA MESTA BREZNA za rok 2017 po schválení v mestskom zastupiteľstve získalo šesť ocenených:

ĽÚDIA FURDÍKOVÁ – za záslužnú športovú činnosť v prospech občanov mesta a regiónu

MILAN KOVÁČIK – za verejnoprospešnú činnosť, propagáciu mesta a publikačnú činnosť

JÁN PAMPURÍK – za záslužnú športovú a kultúrnu činnosť v prospech občanov mesta a celého regiónu

MILAN PETRČA – za výrazný prínos k rozvoju kultúry v rámci Slovenska i v zahraničí a za prínos k zachovávaniu a šíreniu tradícií horehronskeho regiónu

STANISLAV ŠEBEST – za záslužnú športovú činnosť v prospech občanov mesta a regiónu

EMIL URBAN – za dlhoročnú publicistickú činnosť pri popularizácii mesta a jeho osobností

CIRKEVNÝ ŽIVOT

EVANJELICI V ROKU VÝROČIA REFORMÁCIE

31. októbra 1517, presne pred 500 rokmi, mních Martin Luther dal podnet k reformácii cirkvi. Zverejnil 95 stručných téz, ktoré viedli k radikálnym zmenám v celej Európe. Od tejto udalosti uplynulo 500 rokov, a tak si evanjelická cirkev aj na Slovensku pripomenula toto výročie. Aj breznianski evanjelici boli v tomto roku aktívnejší ako po iné roky. I napriek tomu, že brezniansky cirkevný zbor nemá od minulého roka evanjelického farára. Farár **Vladimír Mažo** odchodom do dôchodku 31. októbra 2016 ukončil 12 - ročnú

pôsobnosť v breznianskom evanjelickom zbore. Od jeho odchodu je Brezno administrované z Mýta pod Ďumbierom, kde je zborovým farárom Mgr. Štefan Škorupa.

V roku osláv reformácie v záhrade evanjelického kostola zasadili strom reformácie – sekvoju, ktorí dostal od seniorátu číslo 241. Pri príležitosti 500. výročia reformácie zorganizovali spolu s Horehronským múzeom výstavu „Reformácia 1517 – 2017“, ktorú otvorili 11. októbra. V kostole pribudli dve pamätne tabule - spisovateľovi a evanjelickému kňazovi Jánovi Milochovskému, ktorý pôsobil v Brezne rokoch 1669 - 1673 a rektorovi evanjelickej školy Jánovi Simonidesovi (1648 - 1708). Pôvodne ich evanjelici spolu s klubom Martina Rázusa Maroško chceli umiestniť na kostole, ale pamiatkový úrad to nedovolil.

V Brezne je podľa platenia cirkevnej dane evidovaných okolo 980 evanjelikov. Na nedeľných službách božích, ktorých bolo počas roka 61, sa zúčastňuje priemerne 73 cirkevníkov. Na Vianoce ich však býva v kostole aj viac ako 250.

Štatistika evanjelickej farnosti

DRUH OBRADU	rok 2016	rok 2017
Krsty	10	13
Pohreby	19	13
Konfirmácia	0	11
Sobáše	0	0

KATOLÍCKI KOLEDNÍCI V PREZIDENTSKOM PALÁCI

Každý rok koledujú v Prezidentskom paláci tri skupinky z rôznych diecéz Slovenska. V rámci Rožňavskej tento rok požiadali o milú aktivitu práve farnosť v Brezne, okrem nej aj z Podhorian a Jacoviec. Koledovanie Dobrej noviny organizuje hnutie kresťanských spoločenstiev detí, pričom vyzbieranými finančnými darmi podporujú rozvojové projekty v Afrike. Symbolickú bodku za 22. ročníkom koledníckej akcie dala návšteva v Prezidentskom paláci v Bratislave, na ktorej nechýbali ani deti z Brezna. K prezidentovi zavítali deti, ktoré koledovali na pozvanie v domácnostiach v našom meste

počas vianočných sviatkov. Pozvanie prezidentskej kancelárie predpisovalo presný počet koledníkov a sprevádzajúcich osôb, preto sa zúčastnilo len sedem detí v sprievode troch dospelých, vrátane kaplána. Deti sa predstavili s jednoduchým, ale úspešným vianočným programom, súčasťou boli štyri krátke piesne a osobný vinš prezidentovi.

Štatistika rímskokatolíckej farnosti mesto

DRUH OBRADU	rok 2016	Rok 2017
Krsty	37	70
dievčatá	20	38
chlapci	16	32
dospelí	1	0
Pohreby	91	99
ženy	51	52
muži	39	57
deti	1	0
Sobáše	28	28
katolíci navzájom	22	26
z toho s nekatolíkmi	6	2
Birmovaných	18	0
1. sv. prijímanie	32	60

DVADSIATY ROČNÍK KRESŤANSKÉHO PODUJATIA

Rímskokatolícka farnosť Mazorníkovo pozvala 17. júna všetky deti na deň plný hier, súťaží, zábavy a priateľov v nádhernej prírode. Tento rok usporiadali už jubilejný 20. ročník podujatia pod názvom Chamariačok. Účastníci sa stretli (v sobotu pred kostolom na Mazorníku a spoločne išli ku križu na Chamarovú, kde mali spoločnú sv. omšu. Potom nasledovali hry, súťaže a zábava. Na záver si všetci účastníci posedeli pri spoločnom obede

Guláš, ktorý si navarili v prírode, všetkým veľmi chutil. Podujatie sa organizuje od roku 1998.

Štatistika rímskokatolíckej farnosti Mazorníkovo

DRUH OBRADU	rok 2016	Rok 2017
Krsty	59	24
dievčatá	28	9
chlapci	28	15
dospelí	3	0
Pohreby	26	12
ženy	9	6
muži	17	6
deti	-	0
Sobáše	12	8
katolíci navzájom	10	7
z toho s nekatolíkmi	2	1
Birmovaných	29	-
1. sv. prijímanie	-	22

SOCIÁLNA A EKONOMICKÁ SITUÁCIA

BÝVANIE

Presne pred dvadsiatimi rokmi, v roku 1997, sa začal v meste realizovať predaj bytov do osobného vlastníctva. Vtedy malo mesto vo vlastníctve 1344 bytov. Cena jedného bytu sa pohybovala okolo dvadsať tisíc korún, o ich kúpu bol samozrejme zo strany nájomníkov veľký záujem. Ved' trhová cena ostatných bytov v tom čase sa už pohybovala aj desaťkrát vyššie. Bytová výstavba zo štátnych a podnikových zdrojov sa utlmovala a postupne zanikla.

Výstavbu prvých bytov podporených formou dotácie zo štátneho fondu rozvoja bývania iniciovala veterná smršť, ktorá v roku 1997 strhla strechu na bytovom dome na Ulici Fraňa Kráľa. Mesto tu následne realizovalo namiesto strhnutej strechy výstavbu 12 podkrovných bytov. Ďalšie nájomné byty, 23 jedno, dvoj a trojizbových, boli odovzdané do užívania o päť rokov, v roku 2003 na Mazorníkove, Ulica MĽČL 2. O päť rokov neskôr, v roku 2008, sa mestu podarilo dokončiť investičnú akciu - rekonštrukciu bývalého zdravotníckeho internátu na Nálepčkovej ulici na tridsaťdeväť nájomných bytov. Na Hlavine je 18 bytov nižšieho štandardu, ktoré majú v nájme rómske rodiny.

V súčasnosti má mesto k dispozícii 140 nájomných bytov. Z evidencie žiadateľov bolo po odporučení sociálnej komisie a schválení v mestskom zastupiteľstve do poradovníka zaradených 61. Z nich až 46 žiadateľov pochádza z minulých rokov – od roku 2014, len 15 žiadateľov je z roku 2017. Od roku 2008 sa však v bytovej výstavbe zo štátnych alebo mestských zdrojov nepokračovalo, takže mesto môže pridelovať len uvoľnené byty.

Podľa posledného sčítania bytov a domov z roku 2011 máme v Brezne 7395 bytov a 1939 domov. Keďže nájomné byty z celkového počtu netvoria ani dve percentá, sú ľudia pri zabezpečovaní bývania nútení kúpiť si byt do osobného vlastníctva. Trhová cena bytov v Brezne je závislá okrem veľkosti aj od jeho polohy; drahšie byty sú v meste, za nižšiu cenu sa dá kúpiť byt na Mazorníkove. V roku 2017 ceny bytov kulminovali asi na celom Slovensku. Blízko centra sa dal trojizbový byt v Brezne s rozlohou okolo 70 metrov štvorcových úžitkovej plochy kúpiť za 50 tisíc eur, na Mazorníkove aj za 40 tisíc eur, jednoizbový v meste za 30 tisíc, na sídlisku Mazorníkovo za 25 tisíc eur. Výška ceny bytu sa však odvíjala hlavne od toho, či bol byt po rekonštrukcii alebo nie. Takmer všetky byty v Brezne boli postavené pred rokom 1990, a preto potrebovali rekonštrukciu.

AKTIVITY MESTA

Pre rómsku komunitu je realizovaná terénna sociálna práca cez Národný projekt Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Oficiálne prebieha a poskytuje služby klientom od 1. júla tohto roku. Terénni sociálni pracovníci uskutočnili osvetu, motivovali a poskytli odborné poradenstvo spolu 899 klientom.

Mesto zabezpečuje pre ťažko zdravotne postihnutých, seniorov, občanov s nepriaznivým zdravotným stavom aj rodinám s maloletými deťmi službu sociálny taxík. Za minimálny poplatok (podľa miesta prepravy) využilo služby sociálny taxík v tomto roku 6 608 klientov. Prevádzkuje aj požičovňu zdravotníckych pomôcok a z vlastných zdrojov na ich obstaranie vynaložilo finančné prostriedky vo výške 914 eur, počas roka túto službu využilo 30 klientov.

O opatrovateľskú službu je v meste veľký záujem, ale postupne mesto uspokojí všetkých, ktorí to potrebujú a majú na túto službu nárok. V roku 2017 bolo priemerne 117 opatrovaných občanov, službu mesto zabezpečovalo sedemdesiatimi opatrovateľkami.

Aj v sociálnej oblasti mesto vychádza v ústrety rodinám s deťmi. Príspevok pri narodení dieťaťa, ktorý sa zaviedol v minulom roku, využilo v tomto roku 103 rodín.

Mesto už v septembri roku 2015 v spolupráci so SAD Zvolen upravilo trasu školského autobusu v smere Brezno – Bujakovo – Brezno Mazorníkovo a späť. Cieľom tejto úpravy bolo zefektívnenie prepravy detí zo vzdialenejších lokalít do školy na Mazorníkovo a aj týmto spôsobom bojovať proti zanedbávaniu povinnej školskej dochádzky žiakov. Počas roka bolo autobusom prepravených 12 316 žiakov.

Občanom bez prístrešia poskytlo mesto sociálne služby v nocľahárni „Nádej“ na Mazorníkove. Počas roka ich využilo 24 občanom. V jednej budove sídli aj nízkoprahové denné centrum „Lúč“. Tu si 30 klientov počas roka malo možnosť pripraviť stravu a vykonať osobnú hygienu. Sezónnu ohrevovňu využilo v roku 2017 - 38 klientov.

NEZAMESTNANOSŤ

Miera nezamestnanosti na Slovensku zaznamenala v roku 2017 výrazný pokles a už od roku 2013 pokračoval trend jej poklesu. Nová hodnota na konci decembra - 5,94 percenta nezamestnanosť - znamená historický rekord v ére samostatnosti Slovenska. Ak predtým bola nezamestnanosť najnižšia od vzniku samostatného Slovenska v auguste 2008, a to 7,36 percenta, vlani už od mája klesala hlboko pod túto úroveň. V priebehu roku 2017 odišlo z úradov práce 76-tisíc nezamestnaných. Zaznamenané sú však veľké

rozdiely regionálneho charakteru. Stále je priepastný rozdiel medzi okresom s najnižšou (Trnava, 1,98 percenta) a najvyššou (Rímovská Sobota, 18,48 percenta) mierou nezamestnanosti.

A ako sme na tom v našom okrese a meste v roku 2017? Spomedzi 79 okresov je náš okres s hodnotou 5,96 percent nezamestnaných ku koncu roka na 30. mieste. Od celoslovenského priemeru sa teda veľmi nelíšime. V miere nezamestnanosti sme niekde v strede, patríme medzi priemerných. Na území okresu evidoval úrad práce na konci roka 2017 2 614 nezamestnaných. V okrese je 30 842 obyvateľov ekonomicky aktívnych, nezamestnanosť predstavuje 5,96%.

V samotnom meste Brezne bolo na konci roka 2017 683 nezamestnaných. V porovnaní s minulým rokom, keď úrad práce ku koncu roka evidoval až 1 075 nezamestnaných, sme na tom tohto roka lepšie. Znamená to odliv 392 ľudí, ktorí boli vyradení z evidencie nezamestnaných. Hádám si našli prácu aj v našom regióne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, najviac nezamestnaných sme mali v Brezne na konci roka 2001, keď úrad evidoval 2 612 nezamestnaných Brezňanov. V tom čase sme mali asi 11 tisíc ekonomicky aktívnych obyvateľov, takže miera nezamestnanosti dosiahla viac než 20 percent.

Počet evidovaných nezamestnaných v meste Brezne k 31.12. príslušného roka

<i>ROK</i>	<i>Počet nezamestnaných</i>
1999	1 741
2000	2 243
2001	2 612
2002	2 491
2003	2 502
2004	1 887
2005	1 505
2006	1 295
2007	1 144
2008	1 238
2009	1 916
2010	1 960
2011	1 958
2012	2 023
2013	1 616
2014	1 494
2015	1 398
2016	1 075
2017	683

ZDRAVOTNÍCTVO

VEDENIE NEMOCNICE

Zakladateľmi tejto neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby sú Ministerstvo zdravotníctva SR, Združenie zamestnancov NsP Brezno, Železiarne Podbrezová, a. s., Mesto Brezno a Petrochema a. s. Dubová. V súčasnosti sú členmi správnej rady títo: predseda JUDr. **Tomáš Abel**, PhD., členovia Ing. **Vladimír Soták**, Ing. **Ludovít Ihring**, Ing. arch. **Ján Králik**, PhDr. **Milan Brdársky**. Dozorná rada má predsedu, ktorým je Ing. **Ján Banas**, ŽP a.s. Podbrezová, a ďalší členovia sú Ing. **Mária Niklová**, ŽP a.s. Podbrezová a MUDr. **Ivan Droppa**, Združenie zamestnancov nemocnice. Na poste členov správnej rady v roku 2017 nedošlo k zmene, ale v dozornej rade namiesto MUDr. **Mačkina** bol zvolený MUDr. **Ivan Droppa**.

V roku 2016 odišiel z funkcie riaditeľa MUDr. **Peter Mečiar**, koncom roka 2016 správna rada poverila vedením nemocnice MUDr. **Jána Mačkina** a vypísala na funkciu riaditeľa výberové konanie. Po výberovom konaní sa riaditeľom nemocnice od 1.3.2017 stal Ing. **Jaroslav Mačejovský**.

V súčasnosti nemocnica disponuje spolu 210 lôžkami na ôsmich lôžkových oddeleniach: gynekologicko-pôrodnické, detské, novorodenecké, chirurgické, interné s jednotkou intenzívnej starostlivosti, neurologické s jednotkou intenzívnej starostlivosti, oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny a liečebňa pre dlhodobo chorých. Nemocnica je primárne zameraná na akútnu zdravotnú starostlivosť. Až 95 % hospitalizácií je akútneho charakteru. Je oprávnená na klinické skúšanie liekov a zdravotníckych pomôcok, epidemiologické štúdie, overovanie nových liečebných postupov, ako aj na sústavné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Súčasťou nemocnice sú taktiež jej nasledujúce nelôžkové oddelenia: oddelenie klinických laboratórií s úsekom hematológie a transfuziológie, klinickej biochémie a klinickej mikrobiológie, rádio-diagnostické oddelenie, hemodialyzačné oddelenie, fyziatricko-rehabilitačné oddelenie, centrálné operačné sály a patologicko-anatomické oddelenie. Nemocnica taktiež prevádzkuje 30 ambulancií a v jej poliklinickej časti majú zriadené svojej špecializované ambulancie ďalší neštátni lekári. Nemocnici sa tak darí poskytovať pacientom benefit „komplexnej zdravotnej starostlivosti

pod jednou strechou“. Nemocnica taktiež prevádzkuje viacero verejných lekární, dopravnú zdravotnú službu, záchrannú zdravotnú službu (1 stanicu rýchlej lekárskej pomoci a 4 stanice rýchlej zdravotnej pomoci), vlastnú jedáleň, pracovňu, krajčírsku dielňu a autodielňu, pričom v nich zamestnáva aj osoby so sociálnym alebo zdravotným znevýhodnením.

Hoci je v slovenskom zdravotníctve kritický nedostatok zdravotníckych pracovníkov, predovšetkým lekárov a sestier, nemocnica si zakladá na kvalifikovanom personáli, ktorý je schopný a spôsobilý efektívne vykonávať každodenné povinnosti na vysokej úrovni. K 1. septembru 2017 nemocnica zamestnáva vyše 600 pracovníkov, ktorí sa každodenne podieľajú na jej efektívnej prevádzke. Patrí k najväčším zamestnávateľom na Horehroní, čím sa spolupodieľa na jeho rozvoji.

V súčasnosti sú primármi nasledujúci lekári: Gynekologicko-pôrodnické oddelenie má primárku MUDr. Mgr. **Martinu Becovú**, detské oddelenie vedie primár MUDr. **Norbert Surový**, chirurgické oddelenie pracuje pod vedením primára MUDr. **Milana Darma**, na internom oddelení je primárkou MUDr. **Janka Adamčáková**, oddelenie Anestéziológie a intenzívnej medicíny vedie primár: MUDr. **Ján Mačkín**, neurologické oddelenie primár MUDr. **Ivan Droppa**, Liečebňa pre dlhodobu chorých má primárku MUDr. **Emíliu Bučkovú**, hemodialyzačné oddelenie má primárku MUDr. **Zuzanu Višňovskú**, oddelenie rádiológie vedie primár MUDr. **Richard Mihálik**, fyziatricko-rehabilitačné oddelenie ma primára MUDr. **Alenu Hrivnákovú** a záchranná zdravotná služba – rýchla lekárska pomoc ma primára MUDr. **Martina Dobríka**.

NOVOZRIADENÁ JEDNOTKA INTENZÍVNEJ STAROSTLIVOSTI

V breznianskej nemocnici potrebovali nové zariadenie na JIS-ke a taktiež nový monitorovací prístroj, ktorý nepretržite vyhodnocuje všetky vitálne funkcie pacienta a od ktorého doslova závisí jeho život. Na základe odporúčania regionálnych pracovníkov, úzko spolupracujúcich s vedením a zamestnancami sa naša nemocnica stala v poradí tridsiata deviata, ktorú Zdravotná poisťovňa Dôvera a združenie Osmijanko vynovili . Novozriadenú Jednotku intenzívnej starostlivosti slávnostne odovzdali v stredu 19. júla.

Na slávnostnom odovzdaní vedeniu nemocnice a detského oddelenia, primátorovi Brezna, zástupcom poisťovne a občianskeho združenia asistovali aj zdravotní kľauuni z občianskeho združenia Červený nos, ktorí do nemocnice priniesli humor, smiech a dobrú náladu.

Od júla tohto roku prijíma nemocnica malých pacientov v novom šate a vyšetruje modernou technológiou. Pôvodné priestory JIS zmodernizovali novým osvetlením, žalúziami a nábytkom, vybavili novými postieľkami, televízorom, DVD prehrávačom, dekoráciami a monitorom na sledovanie životných funkcií. Prístroj je určený pacientom so závažnejšími ťažkosťami. Kontinuálne monitoruje tlak a okysličovanie krvi, počet dychov, pulzov a EKG záznam.

RENOVÁCIA INTERNÉHO ODDELENIA

Nemocnica s poliklinikou Brezno, n. o., ktorá zabezpečuje liečebno-preventívnu starostlivosť pre široký región Horehronia aj Tisovca, sa dočkala ďalších pozitívnych zmien. Priestory interného oddelenia sa zmenili na nepoznanie. S renováciou začali na začiatku októbra. V prvej etape počas troch týždňov obnovovali priestory na ženskom oddelení, kde je už kompletne vynovená kúpeľňa, toalety, vymalovaná chodba, vymenená podlahová krytina, stropné svietidlá, ako aj rozvody vody a odpadu v kuchynke. Vynovilo sa aj mužské oddelenie. Interné oddelenie si renováciu, na ktorej sa finančne spolupodielá aj mesto Brezno, skutočne zaslúžilo. V nemocnici patrí k najviac obsadeným oddeleniam, mesačne v ňom hospitalizujú pri plnej prevádzke približne 220 pacientov. Na rekonštrukciu prispelo čiastkou mesto sumou 18 098,- eur.

OTVORILI KAPLNKU

Na prízemí nemocnice oproti liečebni pre dlhodobo chorých v stredu 6. decembra otvorili Kaplnku Božského Srdca Ježišovho za účasti predstaviteľov nemocnice, mesta Brezno, Rádu Maltézskeho rytierov a miestnych kresťanských cirkví.

Kaplnka s ekumenickým charakterom bude slúžiť všetkým pacientom nemocnice, ich príbuzným ako aj personálu nemocnice mimo pracovnej doby. Pri kaplnke je tiež kuchynka,

ktorá poskytne dostatok súkromia na porozprávanie sa, či vyspovedanie v príjemnom prostredí.

PRÍSPEVOK NA REKONŠTRUKCIU

V roku 2017 bol nemocnici v rámci 1. výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok z Integrovaného regionálneho operačného programu schválený nenávratný finančný príspevok v sume 7 135 383,72 eur. Tieto finančné prostriedky budú použité predovšetkým na vybudovanie urgentného príjmu s recepciou európskeho štandardu a na rekonštrukciu operačných sál. Od tejto rekonštrukcie nemocnica očakáva zvýšenie kvality, produktivity a efektívnosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti a s tým spojenú väčšiu spokojnosť pacientov. Začiatok rekonštrukcie samotnej sa predpokladá v roku 2019.

ZBIERKA PRE DLHODOBO CHORÝCH

S cieľom získať finančné prostriedky na renováciu liečebne pre dlhodobo chorých vedenie nemocnice vo vianočnom období roka 2017 uskutočnilo verejnú zbierku s názvom „Vianočný dar pre dlhodobo chorých“. Priestory ako i vybavenie liečebne sú zastarané. Liečebňa nemohla byť zahrnutá do pripravovanej rekonštrukcie nemocnice z eurofondov, keďže neposkytuje akútnu zdravotnú starostlivosť, pre ktorú boli eurofondy určené.

NEMOCNICA CITLIVÁ K OPUSTENÝM DEŤOM

Nemocnica vstúpila do spolupráce s organizáciou Návrat, o.z. – poskytovanie therapeutickej služby opusteným deťom a získala označenie „Nemocnica citlivá k opusteným deťom“, a to vôbec ako prvá zo slovenských nemocníc. Na pôrodnici primárka MUDr. Becová zaviedla možnosť využívať pôrodný plán. . Na pôrodnici rastie počet prirodzených pôrodov.

NAJVAČŠÍ ZAMESTNÁVATELIA

Aj pre Brezňanov je v súčasnosti najväčším zamestnávateľom v regióne akčiová spoločnosť Železiarne Podbrezová. Hlavnou činnosťou v štyroch samostatných spoločnostiach je odlievanie železa a výroba rúr, rúrok, dutých profilov a súvisiaceho príslušenstva z ocele. Z celkového počtu 3217 zamestnancov ku koncu roku 2017 až takmer tretinu - 1017 pracovníkov tohto podniku - tvoria obyvatelia mesta Brezna.

Prevládajúcou činnosťou v regióne je aj výroba dosiek a drevených panelov. Touto činnosťou sa v Breznianskom okrese zaoberá až 7 spoločností, ktoré majú od 200 do 249 zamestnancov.

V samotnom meste Brezne majú sídlo tri spoločnosti, ktoré majú v predmete činnosti maloobchod v predajniach najmä s potravinami a zamestnávajú od 250 do 499 zamestnancov. V spotrebnom družstve COOP Jednota Brezno je v službách, prevažne obchodných prevádzkach a pohostinstvách v samotnom meste aj na Horehroní zamestnaných viac než 300 ľudí. Do tejto skupiny zamestnávateľov patrí aj spoločnosť CBA Market, ktorá zamestnáva viac než 200 obyvateľov regiónu.

Najväčším zamestnávateľom so sídlom v samotnom meste Brezne je Nemocnica s poliklinikou, nezisková organizácia, ktorá má ku koncu roku 2017 viac než 600 zamestnancov. Harmanec - Kuvert, spol. s r. o. patrí zatiaľ s počtom zamestnancov 135 tiež k väčším zamestnávateľom. Zaoberá sa výrobou poštových obálok a tašiek. Viac ako 100 zamestnancov má aj Základná škola s materskou školou Pionierska 2 a Základná škola s materskou školou Karola Rapoša Podľa počtu zamestnancov do tejto kategórie zamestnávateľov patrí aj Mesto Brezno.

*Prehľad počtu subjektov v Brezne podľa prevažujúcej (hlavnej) činnosti.**aktívne podniky – ziskové + neziskové, stav k 31.12.2017*

<i>Prevažujúca činnosť</i>	<i>počet</i>
<i>Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov</i>	33
<i>Priemyselná výroba</i>	78
<i>Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu</i>	2
<i>Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov</i>	1
<i>Stavebníctvo</i>	48
<i>Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov</i>	139
<i>Doprava a skladovanie</i>	22
<i>Ubytovacie a stravovacie služby</i>	25
<i>Informácie a komunikácia</i>	26
<i>Finančné a poisťovacie činnosti</i>	2
<i>Činnosti v oblasti nehnuteľností</i>	67
<i>Odborné, vedecké a technické činnosti</i>	77
<i>Administratívne a podporné služby</i>	47
<i>Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie</i>	2
<i>Vzdelávanie</i>	18
<i>Zdravotníctvo a sociálna pomoc</i>	29
<i>Umenie, zábava a rekreácia</i>	30
<i>Ostatné činnosti</i>	56
<i>Celkový súčet</i>	702

Zdroj: ŠÚ SR, databáza "Register ekonomických subjektov SR"

Harmanec-Kuvert, spol. s r.o.

V roku 1905 bola v Brezne založená továreň na drevolátku, lepenku a škatulky, účastinárska spoločnosť Karol Dávid a syn, Bujakovo – Brezno. V roku 1948 sa Lepenkáreň Karol David a syn v Bujakove pričlenila k Spojeným papierňam v Harmanci, ktoré vznikli v roku 1946 spojením s pobočnými závodmi v Slavošovciach a Gemerskej Hôrke. V roku 1991 sa z Harmanca do Brezna presunula celá výroba poštových obálok a tašiek, ktorá mala v Harmanci bohatú tradíciu spätú s rokom 1941 a v Brezne sa stala ťažiskom výroby.

V súčasnosti Spoločnosť Harmanec-Kuvert, spol. s r. o. so sídlom v Brezne vytvorením Joint-Venture v roku 2003 začala veľmi dynamicky napredovať. Výroba obálok sa zvýšila z cca 400 mil. kš ročne v roku 2004 na 1,6 miliardy v roku 2017. Zvýšili sa podiely predaja na našich relevantných, strategických trhoch Slovensko, Česká republika a Maďarsko.

V súčasnosti je lídrom na trhu vo výrobe obálok, vyrába viac ako 7 miliónov kš obálok denne, disponuje 20 strojmi na výrobu a dotlač obálok.

Harmanec-Kuvert, spol. s r.o. Brezno ako jeden z najväčších výrobcov obálok v Európe položil v roku 2015 základný kameň investičnej akcie "Rozšírenie výroby a výstavba distribučného a logistického centra". Stavba bola ukončená a priestory závodu rozšírené v minulom roku. Celková investícia dosiahla výšku 3 mil. Eur. Zvýšila sa tým kapacita výroby z 1,7 obálok na 2 miliardy ročne a kapacita skladov hotovej výroby sa zvýšila z 1000 na 5000 paletových miest. V Harmanec-Kuvert je v roku 2017 zamestnaných 135 pracovníkov..

Rozhodujúcimi akcionármi spoločnosti sú slovenský investično-priemyselný holding ECO-INVESTMENT so sídlom v Prahe, ktorý vlastní Milan Filo, a Mayer - Kuvert network GmbH so sídlom v Heilbronne, Nemecko.

Okrem nárastu výroby firma Harmanec-Kuvert investovala aj do životného prostredia. Za 50-percentnej podpory eurofondov tam v roku 2013 zrealizovali investičnú akciu v hodnote 2 mil. Eur, ktorej cieľom bol celkové zníženie energetickej náročnosti. Zmenila sa palivová základňa z uhlia na ekologické palety, merná spotreba elektrickej energie klesla takmer o 40 percent. Medzi sortimentom výroby, kde je viac než 500 druhov

položiek, sú aj výrobky šetrné k životnému prostrediu. Obálky vyrábajú z recyklovaného papiera potlačené sójovými farbami a okienková fólia je vyrobená z kukuričných vlákien.

ŠKOLSTVO

MATERSKÉ ŠKOLY

Prehľad umiestnenia detí v mestských materských školách, porovnanie s minulým školským rokom:

MIESTO MATERSKEJ ŠKOLY	Zástupca riaditeľa školy pre materské školy	POČET ŽIAKOV	
		Ľ15.9. 2016	Ľ15.9. 2017
Materské škola – Nálepčova 50	Melánia Rídzonová, od 1.2.2017 - Dáša Medvedová	116	112
Materská škola ŠDC 3	Melánia Rídzonová, od 1.2.2017 - Dáša Medvedová	116	114
Materská škola B. Němcovej 17	Jaroslava Mišániová	42	42
Materská škola Hradby 9	Jaroslava Mišániová	105	103
Materská škola MPČL 35	Ľibuša Šaríková, Žaneta Kunštárová	121	121
Súkromná MŠ EGB, Školská 5	Gabriela Pavúková	30	32
SPOLU		530	526

V materských školách mesta sa nič podstatného nezmenilo. V mnohých mestách na Slovensku je nedostatok miest v materských školách, ale naše mesto takýto problém nemá. Všetky požiadavky rodičov na umiestnenie detí v materských školách zariadení boli väčšinou uspokojené i napriek tomu, že sa počet detí mierne zvýšil.

V meste máme 6 materských škôl. Organizačne sú začlenené pod 3 základné školy; MŠ pri ZŠ Karola Rapoša, Pionierska 4 je v dvoch elokovaných pracoviskách – ŠDC 3 a Nálepčova 50, MŠ pri ZŠ Pionierska 2 v dvoch elokovaných pracoviskách Hradby 9 a B. Němcovej 17 a tretia je MŠ pri ZŠ MPČL 35.

ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Prehľad základných škôl v Brezne k 15. 9. 2017 ; porovnanie s predchádzajúcim rokom:

NÁZOV ŠKOLY	MENO RIADITEĽA	POČET ŽIAKOV	
		Školský rok 2017/2018	Školský rok 2016/2017
Základná škola Pionierska 4	Danka Katonová	483	487
Základná škola Pionierska 2	Vladimír Kubín, od 1.9. Beata Prečuchová	852	839
Základná škola MPČL 35	Peter Macko	268	262
SPOLU		1 603	1 588

Veľké zmeny vo vývoji počtu žiakov základných škôl nenastali. Mierne sa zvýšil počet žiakov na základnej škole na Mazorníku a na Pionierskej 2.

ZMENA RIADITEĽA NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE

V porovnaní s minulým rokom došlo k personálnej zmene. Základná škola Pionierska 2 sa na konci školského roka rozlúčila so svojim obľúbeným riaditeľom Vladimírom Kubínom, ktorý odišiel na zaslúžený odpočinok. **Vladimír Kubín** zanechal výraznú pečať hrdosti menu tejto školy a ako ho poznala väčšina ľudí, vždy bol prívetivý a ústretový. Vo funkcii pôsobil 20 rokov. Riaditeľovi za dlhoročnú prácu na záver školského roku 2016/2017 poďakoval osobne aj primátor. Novou riaditeľkou sa stala od 1. septembra **Beata Prečuchová**.

MATERIÁLNO-TECHNICKÝ STAV ŠKÔL

Materiálno-technický stav základných a materských škôl v Brezne sa riešil aj tohto roku. Pomocnú ruku v tejto situácii podalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ktoré požiadalo ministerstvo vnútra o uvoľnenie balíka 230 tisíc eur na obnovu budovy ZŠ s MŠ MPČL 35 na Mazorníkove a telocvične pri ZŠ s MŠ K, Rapoša. Na časti budovy Základnej školy na Mazorníkove boli osadené ešte pôvodné drevené dvere a okná, ktoré

vplyvom poveternostných podmienok a fyzického opotrebovania už dostatočne nespĺňali svoju funkciu. Zdeformované a netesniace výplne spôsobovali nezanedbateľný únik tepla a tým aj zvýšené náklady na vykurovanie objektu. Vymenili preto viac ako dvesto kusov okien a 5 kusov vchodových dverí za nové plastové s izolačným dvojsklom. Zo zvyšnej časti 230-tisícového balíka, ktoré ministerstvo vyčlenilo na riešenie havarijného stavu školských budov v Brezne, bola financovaná aj obnova telocvične pri ZŠ s MŠ Karola Rapoša na Pionierskej 4.

CENTRUM VOLNÉHO ČASU

Údaje o počte účastníkov priamej činnosti

Počet detí navštevujúcich centrum 15.9.2017 - 440

Počet záujmových útvarov k 15.9.2017 - 45

Riaditeľkou tohto školského zariadenia je *Mgr. Ingrid Vičanová*

OCENENIE UČITEĽOV

Deň 28. marec je venovaný Dňu učiteľov, spomienke na narodenie Jana Amosa Komenského. Tento sviatok si pripomenulo aj mesto Brezno, ktoré poďakovalo pedagógom za ich poslanie, trpezlivosť, obetavosť a prácu, ktorú robia s radosťou. Popoludnie bolo spojené s ocenením aktívnych a tvorivých pedagógov. Brezniansky deň učiteľov V utorok 28. marca sa v mestskom dome kultúry uskutočnil Brezniansky deň učiteľov za účasti zamestnancov škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, ktorého súčasťou bolo aj predstavenie Rádovan III. v podaní študentov Akadémie umení Banská Bystrica. Všetkým pedagogickým pracovníkom sa za ich poslanie, trpezlivosť a obetavú prácu s deťmi poďakoval primátor Tomáš Abel. Poprial im veľa tvorivých nápadov, spoznávania chtivých žiakov a v neposlednom rade životného optimizmu. Počas slávnostného večeraj zároveň ocenil učiteľov, ktorí svojou činnosťou a prístupom robia zo svojich škôl výnimočné vzdelávacie inštitúcie. Skôr, ako ocenených privítali na pódiu, primátor špeciálne poďakoval riaditeľom breznianskych základných škôl, ktorí majú neľahkú úlohu. Popri pedagogických schopnostiach musia byť po celý čas aj schopnými manažérmi, motivátormi, ekonómami a niekedy možno tak trochu aj kúzelníkmi. Takisto nezabudli ani na riaditeľky školských

zariadení, ktoré sa zaoberajú mimoškolenskou činnosťou detí, rozvíjajú ich kreativitu a talent. Ocenenie si prevzalo sedem pedagógov. Za výnimočnú aktivitu a tvorivosť pri vzdelávaní svojich žiakov, na základe návrhu riaditeľov jednotlivých škôl, ocenenie získali:

Milena Feješová, ZŠ Pionierska 2

Iveta Betková, ZŠ Pionierska 2

Lubomíra Luptáková, ZŠ K, Rapoša

Veronika Giertlová, ZŠ K, Rapoša

Mária Grexová, ZŠ MPČL

Katarína Potkányová, obe ZŠ MPČL

Jozef Peruňský, ZUŠ Brezno

Za celoživotný prínos v oblasti školstva primátor a prednosta mestského úradu Martin Juhaniak poďakovali **Viere Chudíkovej**, a to pri príležitosti odchodu do dôchodku. Slová vďaky a uznania za učiteľskú prácu vyslovila na pódiu aj predsedníčka komisie pre školstvo pri mestskom zastupiteľstve **Eva Skačanová**.

MESTSKÝ MLÁDEŽNÍCKY PARLAMENT

Myšlienka obnoviť činnosť mládežníckeho parlamentu vznikla už začiatkom roku 2015 a realitou sa stala približne o rok neskôr. Vzišla z iniciatívy primátora Tomáša Abela. Úlohu koordinátorov parlamentu vzali na seba **Slavomír Pôbiš**, zamestnanec mestského úradu a **Daniel Struhár**, stredoškolský učiteľ a mestský poslanec.

Pôvodne mali v parlamente zastúpenie všetky základné a stredné školy pôsobiace na území mesta. Každá škola mala po dvoch oficiálnych zástupcov, spolu mal parlament 16 členov. Takýto proporcionálny model sa však neosvedčil, takže prešiel parlament k systému, kde v prípade záujmu môže byť z rovnakej školy členov aj viac.

Prvou väčšou akciou pripravenou mládežníckym parlamentom bol v decembri 2016 Mikulášsky punč, na ktorom pripravili chutné teplé nápoje pre divákov, ktorí prišli na námestie kvôli mikulášskemu programu a výťažok z predaja študenti využili na prípravu ďalších aktivít. V roku 2017 sa premiérovu aktívne spolupodielali aj na príprave programu pre školy v rámci Dní mesta Brezna, kedy si pre svojich rovesníkov pripravili viacero

kreatívnych a zábavných súťaží. Prvú zahraničnú cestu absolvoval mládežnícky parlament vo februári 2017 do partnerského mesta Čačak, kde sa naši študenti stretli so žiakmi miestnej strednej ekonomickej školy a rokovali o možnostiach budúcej spolupráce medzi Čačakom a Breznom nielen vo sfére mládeže.

Členmi breznianskej delegácie okrem koordinátorov boli: Robert Lipták (Gymnázium J. Chalupky), Marek Makovník (Stredná odborná škola techniky a služieb), Barbara Skačanová (ZŠ Karola Rapoša), Natália Letková (Súkromná pedagogická a sociálna akadémia EBG), Janka Medvedová (Obchodná akadémia), Daniela Štulrajterová (Hotelová akadémia).

Z hľadiska medzinárodnej spolupráce to bol naozaj bohatý rok, keďže v júni prišli srbskí študenti na recipročnú návštevu do Brezna a v septembri dokonca v Brezne hostili študentské delegácie štyroch partnerských miest: Nový Bydžov, Ciechnów, Nadlak a Čačak. Chýbal iba francúzsky Meudon, no s tým sa zase podarilo nadviazať iný druh spolupráce. Prostredníctvom Asociácie Jeana Monneta sa spoločne s Meudonom zapojili do projektu, ktorý bol vyhodnotený ako úspešný a bude sa realizovať v rokoch 2017 – 2019.

V Brezne zorganizoval parlament Informačný deň mládeže. Študenti za pomoci zaujímavých hostí predstavili žiakom všetkých breznianskych škôl svoju doterajšiu činnosť, no hovorilo sa aj o možnostiach cestovať, študovať či pracovať v zahraničí.

K najaktívnejším členom parlamentu v tomto roku patrili:

Natália Letková

Natália Bachmanová

Emma Račáková

Bibiana Kováčiková

Barbara Skačanová

Juliana Piliarová

Zuzana Lukáčová

Robert Lipták

Adam Hančák

KULTÚRA

SPOLOČENSKÉ AKTIVITY

PAMÄTNÉ TABULE JÁNOVI ČIPKAYOVI A EMILOVI KUŠÉMU

Na budovách meštianskych domov na Námestí gen. M. R. Štefánika 20 a na Námestí gen. M. R. Štefánika 46 boli tohto roku umiestnené pamätne tabule, na ktorých je napísané:

Ján Čipkay (1823 – 1902) – mecén a podporovateľ Matice slovenskej a slovenských národných podujatí žil v tomto dome a Emil Kusý (1876 – 1952) – ako poslanec a starosta Brezna pôsobil v mestskej samospráve niekoľko volebných období, angažoval sa vo viacerých spolkoch a združeniach. Žil v tomto dome.

Tabulky sú nielen v slovenskom jazyku, ale aj v angličtine a v Braillovom písme. Realizácia projektu s názvom Stopy historických osobností v Brezne bol zabezpečený mestom prostredníctvom svojej nadácie s finančnou podporou Banskobystrického samosprávneho kraja

DOTÁCIE MESTA PRE ŠPORT A KULTÚRU

Na základe návrhu primátora mestskí poslanci na marcovom zastupiteľstve prerozdělili medzi športové a kultúrne telesá takmer 88 tisíc eur. V druhej polovici roka podporili ďalšími prostriedkami vo forme nepriamych dotácií v celkovej výške približne 150 tisíc eur. Financie mesto poskytlo desiatim kultúrnym a štrnástim športovým subjektom. Podmienky v tejto oblasti sa výrazne zlepšujú a to nielen výškou dotácií, ale aj zázemím, ktoré mesto vytvára napríklad rekonštrukciou telocvične na Mazorníkove, kúpou rolby či výmenou sedačiek a obnovou pódia v kinosále v celkovej hodnote viac ako pol milióna eur.

Mestské zastupiteľstvo schválilo poskytnutie dotácie na rok 2017 pre účely kultúry Divadelnému súboru Jána Chalupku Brezno vo výške 9000 eur, Detskému folklórnemu

súboru *Šťastné detstvo* odsúhlasili 6500 eur, Miestnemu odboru *Maticie slovenskej Brezno* 590 eur, Občianskemu združeniu *Kresťan Brezno* 500 eur, Dychovému orchestru mesta Brezno spolu s mimoriadnou dotáciou na *Rozvoj partnerských vzťahov a spolupráce so zahraničnými Slovákami v meste Nadľak* 6000 eur, Spevákemu zboru mesta Brezno 5400 eur, Občianskemu združeniu *Horehronská banská cesta Brezno* 200 eur, Folklornému súboru *Mostár* 5500 eur, Horehronskému múzeu v Brezne 630 eur a občianskemu združeniu *Nairam* 1500 eur.

Dovedna 50 000 eur mesto prerozdeleno aj pre breznianske športové kluby. Hokejový klub Brezno dostal z mestského rozpočtu 20 000 eur, Atletický klub MŠK Mostáreň Brezno 2480 eur, Karate klub Milana Piliara pri MŠK Brezno 2480 eur, Florbalový klub Brezno 2800 eur, Stolný tenis MŠK Brezno 1500 eur, Klub biatlonu ŠŠSM - MŠK Brezno 2480 eur, ŠK Flipper Brezno 500 eur, SKI Academy – Adrián Bireš 1400 eur, SKI Club Brezno 1400 eur, Slovenský cykloklub Ďumbier 740 eur, Futbalový klub Brezno 8000 eur, Volejbalový klub MŠK Brezno 1880 eur, Športovo strelecký klub pri MŠK Brezno 1540 eur a Ice Skating Team Brezno 2800 eur. Mestské zastupiteľstvo neschválilo poskytnutie dotácie na rok 2017 pre účely športu Slovenskému zväzu biatlonu Banská Bystrica.

NÁVŠTEVA PARTNERSKÉHO MESTA V POĽSKU

Delegácia mesta Brezno na čele s viceprimátorom Ing. arch. Jánom Králikom sa zúčastnila na základe pozvania v dňoch 1. – 3. mája na oslavách štátneho sviatku Dňa Ústavy, pri príležitosti jej chválenia 3. mája 1791. Osláv sa okrem Brezňanov zúčastnili aj ďalší zástupcovia partnerských miest poľského Ciechanowa – z Francúzska, Grécka, Nemecka a Ukrajiny. Domáci na čele s prezidentom (primátorom) mesta **Krzysztofom Kosinským** pripravili pre svojich hostí program, v ktorom predstavili svoje viac ako 45 000 mesto – jeho súčasnosť a pripravované riešenia pre budúci rozvoj, ale aj spoločenské a kultúrne aktivity. Program podujatia vyvrcholil pietnym akčom pri pamätníku štátnymi oslavami sviatku výročia Ústavy.

PRED DOMOM OBETÍ NACISTOV KAMENE.

V poradí už druhý kameň Stolperstein uložili v septembri do dlažby na Námestí gen. M. R. Štefánika. Kamene sa ukladajú ako nenápadná spomienka pred domami obetí nacistov z druhej svetovej vojny. Ako uviedol Andrej Čierny z občianskeho združenia Antikomplex.sk, pamätný kameň uložili obeti holokaustu Emilovi Mittelmannovi, ktorý v dome číslo 28 žil. Kamene Stolpersteine sa ukladajú ako pre významné osobnosti, tak aj pre bežných obyvateľov mesta. Autorom projektu je nemecký umelec z Kolína nad Rýnom Gunter Demnig, ktorý sám kamene osádza pred domami, kde obeť nacizmu žil.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie

PODUJATIA A UDALOSTI

ĎUMBIERFEST

Už 14. ročník Ďumbierfestu - Horský multižánrový festival - sa po roku opäť konal v Brezne. V dňoch 21. - 22. apríla privítal brezniansky klub Bombura a Mestský dom kultúry hostí z Česka a Slovenska.

KULTÚRA NA DŇOH MESTA

Podujatie Kaviareň pod mestskou vežou sa už stalo medzi verejnosťou obľúbené. Evergeeny si nenechali ujsť stovky priaznivcov, ktoré tento rok natáčala aj šlágrová televízia Senzi, Hostiteľom hudobno-zábavného programu bol Otto Weiter s Andreou Fischer. Na breznianskom námestí vystúpila finalistka Superstar Petru Kepeňová, Ivetu Slávikovú či Paľa Vigľaša. K dobrej nálade prispel aj tanečný súbor Faber Dance, skupina Kompromis, hosť z Moravy Motýl' band a až do záverečnej sa o zábavu postarala kapela Alex.

V piatok patrilo žiakom a študentom. Na podujatí Škola baví školu sa zúčastnili breznianske základné a stredné školy. Súťažili v rôznych netradičných disciplínach. Medzi mládež na námestie zavítali aj zástupcovia Brezna a partnerských miest Ciechanów,

Nadlak, Čačaĸ, a Nový Bydžov. Mali možnosť vidieť, ako školy v stánkoch prezentovali jednotlivé činnosti.

Časť programu s názvom Námestie žije hudbou a tancom odštartovala legenda breznianskej muziky Miky Rurka Band. Ich vystúpenie vystriedala kapela Med, bývalá superstaristka Dominika Mirgová. V piatok podvečer si zresetujem hlavu... spievalo celé námestie s Hexom. Bodku za rockovým programom jedného z hudobných blokov mestských osláv dal ďalší hosť, skupina Sexit.

Od sobotného rána v parku na námestí tradičné recepty na kotlíkový guláš oprášili členovia Divadelného súboru Jána Chalupku, folklórneho súboru Mostár, Dychového orchestra Brezno, Malej dychovej hudby Mostárenka, Spevákkeho zboru mesta Brezna, skupiny historického šermu Berezun, Dobrovoľného hasičského zboru Brezno, Klubu vojenskej histórie Anthropoid a rovnako aj primátor mesta Tomáš Abel s prednostom mestského úradu Martinom Juhaniakom. Výťažok z predaja primátorského guláša a dobrovoľné príspevky z turnaja Streetball ľuďom putoval na pomoc zdravotne postihnutému Matkovi Kuteničovi. Charitatívne naladení boli aj dobrovoľní hasiči z Brezna, ktorí celý výnos z predaja svojho guláša venovali hendikepovanému Miškovi Brádňanskému z Brezna.

Pódium na námestí ožilo v sobotu podvečer česko-slovenským folklórom. Vystúpila skupina Družina a slovensko-české zoskupenie muzikantov s názvom Divozel. O dobrú náladu sa postaral aj známy hudobník, komik a moderátor Marián Čekovský, po ktorom prišla na rad - známa česká hudobná skupina Čechomor. Ich koncert napokon zakončil veľkolepý ohňostroj a tancovačka pod taktovkou domácej kapely ZBM.

Súčasťou bola aj Cyklojazda, Bomburova šabľa, letný jarmok, Charitatívny streetball, či oceňovanie najlepších športovcov mesta a iné.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie, plagát*

FESTIVAL DYCHOVÝCH HUDIEB

Po prvýkrát sa v Brezne uskutočnil putovný festival dychových hudieb. Organizátormi 27. ročníka s názvom Dychfest 2017, ktorý sa uskutočnil cez víkend 1. a 2. júla, boli Združenie dychových hudieb Slovenska v spolupráci s mestom Brezno a Dychovým orchestrom Brezno. Do Brezna zavítal po prvýkrát na žiadosť domáceho dychového orchestra, a to pri príležitosti 65. výročia jeho vzniku, a tiež vďaka úspechom dychovej hudby v Brezne v detskej kategórii ako aj malých dychových hudieb. Aj keď Horehronie je región, pre ktorý je oveľa viac charakteristický folklór, aj dychová hudba mala čo ponúknuť. Od samotného začiatku vládla na severnej strane námestia, kde bolo postavené pódium, výborná nálada. Festival ponúkol kvalitný program. Počas dvoch dní sa na pódium vystriedalo viac ako pätnásť rôznych kolektívov. Úvod patrilo domácejmu Detskému dychovému orchestru Brezno, ktorý vznikol v roku 2007 na základe spolupráce ZUŠ v Brezne s členmi Dychového orchestra Brezno.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

AMERICKÝ EXPERT NA PREDNÁŠKE

Za prítomnosti veľvyslanca USA sa v mestskom dome kultúry uskutočnila prednáška amerického experta Christiana Piccioliniho na tému extrémizmus. Študenti gymnázia, Strednej odbornej školy techniky a služieb a Súkromnej pedagogickej a sociálnej akadémie v Brezne si vypočuli silný emotívny príbeh lídra extrémistického hnutia Chicago Area Skinheads a zároveň autora knihy Romantické násilie, ktorý prešiel výraznou zmenou hodnôt a dnes pomáha mladým ľuďom prejsť od pravicového extrémizmu do bežného života. Prednáška bola veľmi poučná nielen svojím obsahom, ale aj jazykovou skúsenosťou, keďže nebola tlmočená do slovenského jazyka.

KULTÚRNE LETO A BOMBUROVE SLÁVNOSTI

Pre fanúšikov dobrých filmov mesto Brezno aj počas kultúrneho leta pripravilo filmové lahôdky. Premietajú v parku pri kostole ako aj v synagóge.

Počas kultúrneho leta venovaného občanom Brezna a okolia si na svoje prídu aj deti. Každú nedeľu o 16.00 v parku pri kostole sa môžu tešiť na hranú rozprávku v podaní hercov divadiel z Banskej Bystrice, Prešova a zo Šale. Dva mesiace plné piatkových koncertov, sobotných filmov a nedeľných divadielok v Brezne ukončili stredoveké oslavy, ktoré sa už druhý rok organizujú v meste pod názvom - Bomburove slávnosti. Usporiadalo ich mesto Brezno v spolupráci so skupinou historického šermu Berezun. V predposledný prázdninový víkend tak historický park v meste ožil históriou.

Dvojdňové oslavy odštartoval dobový sprievod ozbrojených rytierov z domácej skupiny historického šermu Berezun a ich hostí, ktorí neskôr predviedli svoje šermiarske a herecké umenie v mnohých svojich podobách. Nielen deti sa v piatok mohli tešiť z úsmevného vystúpenia šaša Fjodora a rovnako aj zo šikovnosti operených zverencov sokoliarskej skupiny Biatic z Banskej Bystrice. Piatkový program uzavreli koncerty hudobnej skupiny Spod Budína a Ľudovej hudby Petra Pančíka.

Sobotné slávnosti svojim príhovorom otvoril primátor Brezna Tomáš Abel, po ktorom nasledovalo vystúpenie stredovekej hudby Stromyrad. Šermiarske skupiny Berezun a Grál rozložili svoj historický bojový tábor, v ktorom predviedli tradične vynikajúce a oku lahodiace súboje, ale aj svoje replíky kanónov a stredovekých zbraní. Po koncerte historickej hudby Quanti Minoris sa o slovo prihlásili sokoliari Kráľa Svätopluka a herci z divadla ZkuFraVon ponúkli deťom rozprávkový príbeh Ako išlo vajce na vandrovku. Vyvrcholením večera bolo vystúpenie prešovskej skupiny Hrdza a nechýbala ani ohňová šou. Počas celého dňa sa navyše hral šachový turnaj a zábavné stredoveké hry pre deti aj dospelých. Súčasťou Bomburových slávností bol tiež stredoveký jarmok, na ktorom si návštevníci mohli tradičné produkty nielen kúpiť, ale si ich náročnú výrobu aj vyskúšať. Podával sa aj primátorský guláš spojený s benefičnou zbierkou na pomoc ťažko zdravotne postihnutému Tomášovi Kováčikovi, ktorý podával samotný richtár kráľovského mesta.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

DIVADELNÁ CHALUPKA

Bystrické osvetové stredisko a Mesto Brezno, Divadelný súbor J. Chalupku, Technickými službami a M-Klubom - pripravilo na septembrové dni opäť, už trinásty ročník známeho inšpiratívneho festivalu DIVADELNÁ CHALUPKA s medzinárodnou účasťou. Záštitu nad týmto podujatím prevzal Prezident Slovenskej republiky, pán Andrej Kiska. Vo festivalových programoch sa znova objavil inscenácie detských divadiel, divadiel mladých, neprofesionálnych divadiel, slovenských profesionálnych divadiel, divadiel pre detského diváka a zahraničný hosť. Programy sa konali v zrenovovanej sále MsDK, v synagóge a pribudli aj programy pre účastníkov v novootvorenom a zrekonštruovanom M-klube. Na námestí a jeho okolí sa konali divadelné happeningy s workshopmi žonglovania, chodúlového divadla a výroby jednoduchých divadelných masiek. Na záver festivalu diváci videli divadelnú hru ANNA FRANKOVÁ v podaní Nitrančanov. V rámci otvorenia festivalu 20. septembra slávnostne prestrihli za účasti primátora Mesta Brezna pána Tomáša Ábela pásku do čerstvo zrekonštruovaných priestorov sály Mestského kultúrneho domu a M-Klubu.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: *Fotografie, plagát*

FESTIVAL SPEVÁCKYCH ZBOROV

Vystúpením domáceho Speváckeho zboru mesta Brezna sa 28. septembra v breznianskej synagóge začali XIII. Horehronské slávnosti zborového spevu – festival speváckych zborov s medzinárodnou účasťou. Zúčastnilo sa ich 10 kolektívov z Českej republiky, Poľska, Rakúska a Slovenska, ktoré sa predstavili v troch festivalových koncertoch. Na prvom koncerte okrem Speváckeho zboru mesta Brezna účinkovali ešte štyri kolektívy - detský spevácky zbor Úsmev - Brezno, detský spevácky zbor Felix - Hel'pa, miešaný spevácky zbor Lipka - Valaská a mužský zbor Kalkalpen – Mannagsang – Rakúsko. Druhý festivalový koncert sa uskutočnil v piatok v rímsko-katolíckom kostole za účasti chrámového speváckeho zboru Juventus z Brezna, miešaného zboru Sursum Corda z Rosinej – Žiliny, děčínskeho speváckeho zboru Děčín z Českej republiky, mužského zboru Kalkalpen Mannagsang z Rakúska, komorného zboru Sine Nomine z partnerského poľského mesta Ciechanów, a katedrálneho zboru Kyrillomethodeon z Bratislavy.

Festival vyvrcholil v sobotu vo vynovenej sále mestského domu kultúry galakonzertom, kde sa predstavili štyri spevácke zbory – miešaný zbor Sursum Corda z Rosinej-Žiliny, katedrálly zbor Kyrillomethodeon z Bratislavy, komorný zbor Sine Nomine z Ciechanówa a děčínský spevácky zbor z Děčína. Na záver galakonzertu zaznela skladba Eugena Suchoňa Aká si mi krásna v podaní všetkých účinkujúcich. V nedeľu katedrálly spevácky zbor z Bratislavy účinkoval aj na gréckokatolíckej liturgii v kostole sv. Alžbety v Banskej Bystrici.

Horehronské slávnosti pod režisérskou taktovkou umeleckého vedúceho a dirigenta Speváckeho zboru mesta Brezna profesora Milana Pazúrika sa vyznačovali pestrou dramaturgiou, hodnotnými hlasovými prejavmi, ktoré znesú vysoké kritéria interpretácie vokálnych skladieb.

V programe tohto úspešného podujatia bolo i prijatie zástupcov speváckych zborov primátorom mesta Brezna Tomášom Ábelom v obradnej miestnosti mestského úradu.

Organizátormi slávnosti bolo Mesto Brezno Spevácky zbor mesta Brezna, Hotelová a Obchodná akadémia Brezno a Hudobný odbor Matice slovenskej v Martine pod záštitou primátora mesta Brezna.

SPRIEVIDNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

KONFERENCIA MARTIN RÁZUS V BREZNE

Martin Rázus - evanjelický kňaz, prozaik v Brezne pôsobil 7 rokov svojho života. Zomrel 8. augusta 1937, vo veku iba 49 rokov. Breznianske pôsobenie však patrilo k jeho najplodnejším. V literárnej tvorbe tu napísal 7 prozaických diel a 4 básnické zbierky. Zaujala ho história mesta tak, že sa stala námetom jeho diel (Júlia, Krčmársky Kráľ, Odkaz mŕtvych, Bombura).

Obyvatelia mesta si jeho život a dielo pripomínajú s úctou. V roku 2016 pracovná skupina zahájila natáčanie videodokumentu o Martinovi Rázusovi. Jeho slávnostná premiéra sa uskutočnila ako odborná Konferencia pod názvom „Martin Rázus a jeho pôsobenie v Brezne“, pri príležitosti 80. výročia jeho smrti 12. septembra 2017 vo veľkej sále hotela Ďumbier. Prišli ľudia z celého Slovenska, ktorí mali k sebe blízko. Víťala ich predsedníčka MO MS Ivana Kružliaková a primátor mesta Tomáš Abel - vnučka Martina

Rázusa doc. Viera Lichardová s manželom a dcérou, zástupcovia evanjelickej cirkvi, Spolku Martina Rázusa z Liptovského Mikuláša

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát

STREDOVEKÉ BOMBUROVE SLÁVNOSTI V BREZNE

Koncom augusta sa v Brezne uskutočnili Bomburove slávnosti, ktoré dali definitívnu bodku za tohoročným breznianskym kultúrnym letom. Podujatie začalo v piatok 25. augusta historickým sprievodom po ktorom nasledovalo úsmevné vystúpenie šaša Fjodora, sokoliarov zo skupiny Biatec z Banskej Bystrice, skupiny historického šermu Berezun, hudobnej skupiny Spod Budína a ľudovej hudby Petra Pančíka.

V sobotu po historickom sprievode slávnosti svojim príhovorom otvoril primátor mesta Brezna Tomáš Ábel, po ktorom nasledovalo vystúpenie stredovekej kapely Stromyrad, šermiarskych skupín Berezun a Grál z Brna, stredovekej kapely Quanti Minoris, sokoliarov Kráľa Svätopluka, divadla ZkuFraVon s rozprávkou pre deti Ako išlo vajce na vandrovkú a skupiny historického šermu Grál s domácim Berezunom. Vyvrcholením podujatia bolo vystúpenie prešovskej hudobnej skupiny Hrdza a skupiny historického šermu Grál.

Súčasťou Bomburových slávnosti bol tiež stredoveký jarmok, na ktorom si návštevníci mohli tradičné produkty nielen kúpiť, ale si ich náročnú výrobu aj vyskúšať. Na svoje si prišli aj milovníci dobrého jedla najmä zásluhou Salaša Zbojská, ktorý na svojom dobovo ladenom prenosnom stánku pripravil rôzne špeciality. K dispozícii bol aj primátorský guláš, z ktorého výtazok poputuje ťažko zdravotne postihnutému Tomášovi Kováčikovi.

Dvojdňové Bomburove slávnosti sa aj podľa vyjadrenia primátora Brezna vydarili o čom svedčí veľký počet návštevníkov, ktorým prišlo i pekné počasie. Podujatie zorganizovalo mesto Brezno v spolupráci so skupinou historického šermu Berezun.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

BENEFIČNÝ KONCERT

Tradičný benefičný koncert tohto roku detské oddelenie Nemocnice s poliklinikou v Brezne usporiadalo premiérovu spolu s mestom. Organizátori spojili sily, aby divákovi vo vynovenej sále mestského domu kultúry priniesli ešte kvalitnejší kultúrny a hudobný zážitok. Program bol bohatý, plný emócií, porozumenia a skvelých vystúpení. Podujatie si nenechali ujsť tí, ktorí chceli finančne podporiť detské oddelenie a zároveň byť súčasťou nádherného kultúrneho večera. Nositeľkou a zakladateľkou tejto každoročnej akcie je detská lekárka **Zuzana Ambrosová**.

Podujatie spestrilo niekoľko mladých a nádejných talentov z regiónu, ako aj známejšie mená slovenskej hudobnej scény. Úvod koncertu patril akordeónistovi **Michalovi Červienkovi**. Zaspievala **Julianka Kvietková** a **Emma Muriňáková**, krásu folklórneho umenia predviedlo *Šťastné detstvo*. Koncert vyvrcholil vystúpením známeho pesničkára **Martina Geišberga**.

Výťažok z benefičného koncertu bol 1011,05 eura. Finančné prostriedky použijú na kúpu technického a prístrojového vybavenia detského oddelenia našej nemocnice..

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát

50. ROČNÍK CHALUPKOVHO BREZNA

Festival slávnostne otvorili v evanjelickom kostole, kde sa prihovoril primátor **Tomáš Abel**. Požehnanie podujatiu dal evanjelický farár **Štefan Škorupa**. Po otvorení sprestenom aj o vystúpenie Speváckeho zboru mesta Brezna účastníci spoločne položili kvety k pamätníku **Jána Chalupku**.

Tohtoročným príjemnením bol v reštaurácii kŕst knihy autora **Ľubomíra Pajtinky**: *Rozhovory s ministrami spojený s burzou kníh Chalupkovcov*. Účastníci si zaspomínali aj na históriu 50-ročného festivalu.

Pedagógovia od sobotňajšieho rána súťažili v literárnej, výtvarnej, skladateľskej tvorbe, tvorbe umelecko-dokumentárnych videofilmov, prezentačných a vzdelávacích programov, umeleckom prednese poézie a prózy, speve ľudovej a umelej piesne, hre na

hudobnom nástroji. Na záver porota vyhodnotila ich výkony a podľa výsledkov začlenila do bronzového, strieborného a zlatého pásma, ako aj navrhla laureátov. V tichosti neostala ani breznianska synagóga, kde sa konala vernisáž laureátskej výstavy vlaňajšieho ročníka

Vo vynovenej sále mestského domu kultúry, kde vo foyeri bola nainštalovaná výstava venovaná 50. výročiu Chalupkovho Brezna, vyhlásili výsledky. Ministerstvo školstva a mesto Brezno zakladateľom Chalupkovho Brezna, predsedom, členom organizačného výboru, významným spolupracovníkom, porotcom ako aj inštitúciám za dlhoročný prínos pri rozvoji celoslovenskej prehliadky umeleckej tvorivosti učiteľov venovali ďakovné listy. Najlepší účastníci 50. ročníka festivalu si za svoje výkony od viceprimátora mesta **Jána Kráľíka** prevzali ocenenia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

DNI SLOVENSKEJ KULTÚRY V NOVOM BYDŽOVE

Dni slovenskej kultúry sa v našom partnerskom meste Novom Bydžove konali od 9. do 11. novembra. Bohatý kultúrny program vyplňali hlavne naše domáce kolektívy. Odštartovala ich tragikómédia *Spálená večera* v podaní členov Divadelného súboru Jána Chalupku, záujem divákov vyvolala tiež výstava fotografií **Petra Berčíka** s tematikou slovenského ľudového kroja. O prípravu a ochutnávku tradičných slovenských špecialít sa postarali zamestnanci Salaša Zbojská. Vyvrcholením kultúrneho programu bola v sobotu večer hudobno – zábavná akcia s názvom „Slovensko a Česko nie je bez talentu“. V nej si zmerali sily dvaja hudobní zástupcovia z oboch krajín. Nový Bydžov reprezentovala folková skupina *Kantoři* a populárny spevák *Petr Macháček*, Farby Slovenska i Brezna hájili country skupina *Vodopád* a spevák **Martin Vetrák**. Na Martinskom jarmarku bola zástupcom nášho mesta ako dar symbolicky odovzdaná aj vyrezávaná zvonička, ktorú rezbári vytvorili počas spomínaných slávností dreva. Brezniansku delegáciu v Bydžove viedol primátor *Tomáš Abel*

VIANOČNÝ BENEFIČNÝ KONCERT

V piatok 29. decembra občianske združenie Kresťan v spolupráci s mestom, Rímskokatolíckym farským úradom a Miestnym odborom Matice slovenskej v Brezne usporiadali 19. vianočný benefičný koncert s názvom Vráť lásku medzi nás. Podujatie charitatívneho rozmeru v Rímskokatolíckom kostole Nanebovzatia Panny Márie v Brezne podporil vystúpením komorný zbor Ars Vocalis pod dirigentskou taktovkou A. Kirschovej, spevokol Efata s dirigentom J. Čábym, deti zo Základnej školy v Beňuši a Chránový zbor apoštola Pavla s dirigentom J. Zacharom. Láska k umeniu sa opäť snúbila s láskou k Bohu a k človeku.

Hlavný organizátor OZ Kresťan pomocnú ruku tým, ktorí ju najviac potrebujú, podáva devätnásť rokov. Výťažkom pomohol už rodinám s ťažko chorými deťmi, organizáciám, napríklad Lige proti rakovine, Evanjelickej škole internátnej pre hluchoslepé deti – Červenica, Domu sociálnych služieb v Brezne, Detskému domovu Pohorelská Maša či na vyrobenie sochy Martina Rázusa. Vybieraný finančný príspevok 480 eur z ostatného benefičného koncertu organizátori venovali Brežňanovi Tomášovi Kováčikovi s detskou mozgovou obranou.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát

ZEM TANCUJE A SPIEVA NA HOREHRONÍ,

V piatok 20. októbra sa v Aréne Brezno uskutočnilo jedinečné podujatie Zem tancuje a spieva na Horehroní, ktorý zorganizovala agentúra Aybee production. Viac ako 70 účinkujúcich a tisícky návštevníkov počas celého večera vo vypredanej Aréne vytvorili nezabudnuteľnú atmosféru. Vďaka všetkým, ktorí si počas večera zakúpili minerálnu vodu, smeruje 400 eur pre potreby **Moniky Faškovej** - mnohonásobnej darkyni krvi, ktorá bojuje s vážnymi zdravotnými problémami,

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Plagát

PREDVIANOČNÁ A VIANOČNÁ ATMOSFÉRA

Návštevníkov vianočného Brezna potešilo nielen pekne vyzdobené a vysvietené mesto, ale od 6. decembra aj živý betlehem. V drevenom altánku pri rímskokatolíckom kostole boli čierne ovečky, ktoré hlavne pre radosť detom požičal pre mesto miestny chovateľ. Živý betlehem tak návštevníci mohli obdivovať a fotografovať sa pri ňom až do Vianoc.

Tradičné zapalovanie sviečok na adventnom venci okolo fontány počas štyroch nediel pred Štedrým dňom obohatil vždy kultúrny program nechýbal ani primátorský čaj spojený s dobročinnou zbierkou. Výťažok z nej tento krát poputoval na pomoc deväťročnému Samkovi Košíkovi, ktorý od narodenia trpí detskou mozgovou obrnou.

Vianočné trhy sa uskutočnili od 18. do 22. decembra a priniesli na breznianske námestie pravú sviatočnú atmosféru. „Pri nákupoch tradičného vianočného tovaru, výrobkov z dreva, prútia, ovčej vlny, včelích produktov, vianočných ozdôb, maľovaných dekorácií či detského textilu si návštevníci pochutnali na medovníkoch, punči, medovine, údených výrobkoch, varenom víne či trdelníkoch

O zábavu sa v prvých dňoch trhov postarali Veselí chlapi z Horehronia, Ženské spevácke trio Nezábudky a rovnako aj seniori z denného centra Prameň.

V Brezne sa už stalo tradíciou, že Lions klub v Brezne na záver roka vo svojom stánku pri mestskej veži ponúka vianočný punč. Výťažok z predaja tento raz poputoval 15-ročnej Natálke z Brezna, ktorá trpí detskou mozgovou obrnou. Kúpou punču v stánku pri zvonici mohli pomôcť chorému dievčatku do 22. decembra.

Folklorný súbor Mostár pripravuje program Pokoj vám pre širokú verejnosť už viac ako 30 rokov a tradične tak ukončuje svoju celoročnú sezónu. K vianočnej atmosfére prispel aj tohto roka, Už 62. sezónu zavíšil v sobotu 16. decembra v mestskom dome kultúry dvomi vystúpeniami. Do programu tradične pozýva aj hostí, tentokrát to bola Súkromná tanečná škola Tančekovo v Brezne.

Na Štefana zas odohrali svoju najnovšie nastudovanú hru Spálená večera hierci z Divadelného súboru Jána Chalupku

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

OSLAVA SILVESTRA

Oslava Silvestra na breznianskom námestí býva veľkolepá a návštevníkov zatiaľ nikdy neodradila ani veľká zima. O poriadnu zábavu nebola núdza ani tento rok. O skvelú atmosféru sa postarala 6-členná hudobná skupina ABBA Revival z Košíc. Divákov uviedli do čias najväčších hitov.

Po odbití polnoci a privítaní nového roka sa novoročným prípitkom prihovoril primátor Tomáš Abel. Nechýbal ani ohňostroj a zábava s ABBOU pokračovala aj po polnoci. Návštevníci sa zohriali nielen pri dobrej hudbe, ale aj v stánku s medovinou.

ŠPORT

ŠPORTOVÉ PODUJATIA

FLORBALOVÝ TURNAJ

V piatok 6. januára sa v telocvični v priestoroch školy v Nemeckej uskutočnil druhý ročník turnaja O pohár predsedu Florbalového klubu Brezno. Organizátorom bol poslanec Daniel Struhár, ktorý je zároveň predsedom Florbalového klubu Brezno. Po minuloročnej skúsenosti organizátor skresal počet tímov na osem a turnaj bol v priebehu dňa od spustenia registrácie plne obsadený. Zúčastnili sa ho tímy nielen z Brezna, ale aj Čierneho Balogu, Valaskej, Banskej Bystrice či Rimavskej Soboty.

MAJSTROVSTVÁ SVETA V BIATLONE

Naposledy sa podujatie podobných rozmerov v Brezne - Osrblí konalo pred dvadsiatimi rokmi, keď tu mali premiéru preteky svetového pohára a následne aj majstrovstvá sveta. Na prelome tisícročí sa v Osrblí odohralo osem ročníkov svetového pohára, poslednýkrát v roku 2005, potom však areál vypadol z elitnej spoločnosti najlepších stredísk. Zdá sa však, že je späť. V Národnom biatlonovom centre opäť súperili o majstrovský titul najlepší juniori a kadeti z celého sveta a Brezno, ako hostiteľské mesto, bolo toho súčasťou.

Národné biatlonové centrum v Osrblí nahradilo ruský Ostrov, ktorý sa vlani v decembri vzdal práva organizovať majstrovstvá sveta. Medzinárodná biatlonová únia prijala ponuku slovenskej strany usporiadať šampionát u nás doma. Majstrovstvá sveta juniorov a kadetov v Osrblí privítalo stovky pretekárov v pondelok 20. februára.

Športovci z jednotlivých krajín zavítali do Brezna už v pondelok, kedy sa na námestí uskutočnil slávnostný otvárací ceremoniál. Program začal vystúpením detského folklórneho súboru Šťastné detstvo a pokračoval slávnostnou prehliadkou jednotlivých výprav, ktorým sa okrem predstaviteľov Medzinárodnej biatlonovej únie prihovoril aj brezniansky primátor.

„Návrat svetového biatlonu do Osrblia sa stal skutočnosťou. Do Brezna sa vrátil svetový biatlon.“ Týmiťo slovami privítal na pôde mesta medzinárodné športové delegácie z takmer štyridsiaticich krajín sveta primátor Tomáš Abel.

Šampionát odštartovali vytrvalostné preteky kadetov 22. februára. Pretekári sa s Osrblím rozlúčili až 28. februára štafetovými behmi juniorov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

KRNOHOVÉ PRETEKY

Občianske združenie Jasienok v sobotu 4. februára usporiadalo tradičné krnohové preteky pod názvom Memoriál Katky Štulajterovej. Priaznivcov adrenalínových športov neodradilo ani hmlisté počasie či odmäk. Práve naopak, do súťaže sa prihlásilo až 35 posádok z rôznych kútov Slovenska, ktorí si zmerali svoje sily na trati s dĺžkou 1200 metrov a prevýšením 147 metrov.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: Fotografie, plagát

BASKETBALOVÝ TURNAJ

Poslednú februárovú sobotu sa v telocvični Základnej školy na Mazorníkove uskutočnil premiérový ročník basketbalového turnaja O pohár primátora mesta Brezna. Pod

breznianske deravé koše si prišlo zmerať sily šesť družstiev zo Zvolena, Ružomberka či doľonca z Prahy, no samozrejme nemohli chýbať ani družstvá domáce.

BLÁZNIVÁ 12-HODINOVKA

Prvoaprílové športové podujatie, ktoré pripravilo mesto v spolupráci s Florbalovým klubom Brezno, odmenilo každého, kto v mestskej plavárni zaplával minimálne 100 metrov. Cieľom tejto bláznivej akcie bolo dostať ľudí na plavárenň, zabaviť sa a zároveň spraviť niečo pre svoje zdravie. Nie náhodou si prvý apríl vybrali pre svoj poldňový plavecký projekt organizátori Bláznivej 12-hodinovky v breznianskej krytej plavárni. Deň bláznov je totiž v prvom rade o zábave.

SPRJEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: plagát

ŠPORTOVÁ STREĽBA

Cez víkend 7. a 8. apríla sa v breznianskej Aréne po prvý-krát uskutočnili dvojdnové Majstrovstvá Slovenska zamerané na športovú strelbu. Podujatie organizovalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR v spolupráci so Slovenským streleckým zväzom a breznianskym streleckým klubom.

Majstrovstvá v piatok 7. apríla otvoril primátor Tomáš Abel spolu s prezidentom Slovenského streleckého zväzu **Miloslavom Bencom**, ako aj úspešní reprezentanti SR v športovej strelbe **Zoltán Baláž a Juraj Tužinský**. V prvý deň si v strelbe zo zlomovacej pušky Slávia s otvorenými mieridlami zmeralo sily 80 žiakov základných škôl a osemročných gymnázií, ktorí postúpili cez okresné a krajské koly, na druhý deň zasa 93 pretekárov, ktorí absolvovali 137 štartov v rôznych olympijských a národných disciplínach, puškových aj pištoľových. Organizátori sa rozhodli za najlepší výkon dňa udeliť aj cenu primátora mesta, a to Kláre Urbaníkovej zo Žiliny.

V Aréne nechýbali ani reprezentanti Brezna. Na domácej pôde sa im až tak nedarilo. **Alex Kortán** patril k favoritom vo svojej disciplíne, skončil však na 7. mieste, **Šimon Kupec**

získal 13. miesto, *Christián Jurašík* 19. miesto, v súťaži družstiev Brežňania obsadili 7. miesto.

BRANKÁRSKY PROJEKT JÁNA FILCA

Najviac brankárov na meter štvorcový sa počas dvoch júlových týždňov stretlo na Zimnom štadióne Ladislava Horského v Brezne. Najlepší slovenskí tréneri tu už po štvrtýkrát pripravovali mladých nádejných góľmanov na ich vysnívanú hokejovú kariéru. Brankársky projekt Jána Filca a Rudolfa Jurčenka tento rok oslavuje 25 rokov.

MESTSKÁ VOLEJBALOVÁ MIXLIGA

Tretiu aprílovú sobotu sa uskutočnil na základných školách Pionierska 2 a Pionierska 4 v Brezne záverečný turnaj Mestskej volejbalovej Mixligy. Víťazom záverečného volejbalového turnaja sa stalo družstvo KEMBRIC z Valaskej, ktoré vo finále zvíťazilo nad PLAYERSom. Na treťom mieste skončil tím COOP JEDNOTA Brezno, ktorý zvíťazil nad výkonnostne najlepšimi skokanmi súťaže - tímom VEPOR Čierny Balog.

VÝSTUP NA ĎUMBIER

Dňa 6. mája 2017 sa uskutočnil 47. ročník výstupu na Ďumbier. Hlavným organizátorom podujatia bol brezniansky klub turistov. Týmto podujatím si jeho účastníci uctili pamiatku obetí 2. svetovej vojny.

DRUHÝ ROČNÍK JARNÉHO BEHU

Druhý ročník Jarného behu pre radosť mal opäť charitatívny rozmer. Tentokrát bol obsah pokladničky s vyzbieranými prostriedkami venovaný malému dievčatku z Brezna. Takmer dvojkilometrový okruh ulicami Brezna si v rámci nesúťažného bežeckého podujatia v druhú májovú sobotu vyskúšalo dovedna 65 bežcov rôznych vekových kategórií a to aj napriek tomu, že počasie v priebehu dňa vyzeralo všelijako. Odmenou im pritom neboli žiadne poháre ani medaily, ale radosť z vlastného športového výkonu. Svoj výsledný čas po

odbehnutí trate si totiž mohli pozrieť na časomiere, ktorá bola umiestnená v cieľi, a porovnať si ho napríklad s vlašajškom. Organizátori podujatia sa tentokrát rozhodli podať pomocnú ruku päť a polročnej zdravotne postihnutej Karin Kamile Stančokovej z Brezna, ktorá trpí detskou mozgovou obrnou. Zbierka pokračovala aj na podujatí Milá pre mamu, na ktorom aktívne pomohli cieľovú sumu 305 eur vyzbierať aj študenti gymnázia.

SPRIEVODNÁ DOKUMENTÁCIA: plagát

ÚSPECHY ŠPORTOVCOV

VYHLÁSENIE NAJLEPŠÍCH ŠPORTOVCOV

Komisia pre šport na základe nominácií jednotlivých športových klubov a iných subjektov odporučila primátorovi mesta, aby ocenil za rok 2017 za prínosy v športe breznianskych športovcov.

Titul „Najlepší športovec roka“ získala **Mgr. Daniela Jorčíková**. V súčasnosti zástupkyňa riaditeľa Základnej školy Pionierska 2, osem rokov po sebe zvíťazila na medzinárodných pretekoch Ski-golf, ktoré sa pravidelne konajú v Rakúsku za účasti popredných svetových športovcov. V kategórii športovcov, ktorí sa venujú zjazdovému lyžovaniu aj golfu, sa stala niekoľkonásobnou majsterkou sveta. Tento titul získala aj v roku 2017.

Titul „Najlepší športový kolektív“ získala štafeta Športového klubu Flipper, ktorú tvoria mladšie žiačky **Timea Mecková, Nina Botošová, Ema Valachová, Hanna Bubelíniová**. Na Majstrovstvách SR v plávaní získali 5. miesto na 4x50 metrov voľný spôsob, 6. miesto na 4x50 metrov polohové preteky, 6. miesto na 4x 100 metrov voľný spôsob.

Najlepším športovcom jednotlivých klubov sa stali:

<i>Veronika Slivková</i>	<i>ŠK Flipper</i>
<i>Alžbeta Cerovská</i>	<i>športová gymnastika</i>
<i>Henrieta Horvátová</i>	<i>klub biatlonu</i>
<i>Viktória Forster</i>	<i>Atletický klub</i>
<i>Petra Jenčová</i>	<i>Karate klub</i>
<i>Mária Tapajčíková</i>	<i>Turistický oddiel</i>

Veronika Slivková zo ŠK Flipper má len 13 rokov, ale dosiahla výsledky hodné veľkého športovca. Na Majstrovstvách SR v plávaní starších žiakov obsadila 3. miesto v disciplíne 100 metrov znak, 4. miesto na 50 metrov voľný spôsob a 5 miesto v disciplíne 100 metrov prsia. Na Majstrovstvách stredoslovenskej oblasti v plávaní získala 2 zlaté, 6 strieborných a 2 bronzové umiestnenia.

Petra Jenčová, ako prvá najmladšia súťažiaca Karate klubu sa stala už v minulom roku najmladšou majsterkou Slovenska v kategórii Kata a v roku 2017 vicemajsterkou Slovenska v kategórii kumite.

Viktória Forster bola žiačkou Základnej školy Pionierska 2 a zároveň členkou Atletického klubu Mostáreň. V súčasnosti je už študentkou športového gymnázia v Nitre. Po špeciálnej príprave získala titul Halovej majsterky Slovenska v behu na 60 metrov v kategórii dorasteniek a na Majstrovstvách SR žien dokonca 4. miesto.

Alžbeta Cerovská, juniorka, žiačka Základnej školy Karola Rapoša, športová gymnastka na troch kolách za rok 2017 obsadila dve 2. miesta a jedno tretie, čo jej poskytlo dostatok bodov na to, aby sa mohla zúčastniť Majstrovstiev Slovenska, kde získala krásne 2. miesto.

Henrieta Horvátová, mladá biatlonistka, účastníčka Majstrovstiev sveta Juniorov a Kadetov 2017, obsadila vo vytrvalostných pretekoch 48. miesto, v rýchlostných bola na 51. mieste. Na stíhačke obsadila 52. miesto, bola aj súčasťou štafety, ktorá sa umiestnila na 12. mieste.

ÚSPECHY NA MAJSTROVSTVÁCH SR V STRELBE

V dňoch 25. - 26. februára sa konali v Šali Majstrovstvá SR v streľbe zo vzduchových zbraní dospelých. Z breznianskeho klubu boli nominovaní v puškových disciplínach dvaja členovia **Dušan Sliáčan** v disciplíne VzPu 60 kategória muži a **Janĕka Medvedová** v disciplíne VzPu 40 v kategórii juniorky. V eliminácii sa umiestnili nasledovne: Dušan Sliáčan 7. miesto - výkon 601,8 a Janĕka Medvedová 4. miesto - výkon 406,3. Obidvaja postúpili do finále, z ktorého vzišiel majster/ majsterĕka SR. Výsledky finále: Dušan Sliáčan 6. miesto - výkon 118,1 bodu, Janĕka Medvedová 2. miesto 200,9 bodu.

HALOVÉ MAJSTROVSTVÁ VO VIACBOJOCH

Halové majstrovstvá Slovenskej republiky vo viacbojoch a Halové preteky mládeže 11. marca v bratislavskej hale Elán boli pre pretekárĕky AK Mostáreň MŠK Brezno (v prevažnej miere aj žiaĕĕky športových tried ZŠ s MŠ Pioniersĕa 2) pomyselnou bodĕkou za náročnou halovou sezónou. Na toto podujatie vycestovala špiĕĕka pretekárĕok, **Vikĕtória Dunajská** suverénnym spôsobom zvíťazila v behu na 800 m a **Veronika Luptáĕková** obsadila 7. miesto v behu 60 m cez prekážĕky.

ÚSPECHY ATLÉTOV

Matúš Páleníĕ získal na Majstrovstvách SR prvé medailové umiestnenie pre atletický ĕlub- Potešil a mnohých odborníĕov aj preĕvapil skvelým 2. miestom v behu na 1500 m, ĕedy zlepšil svoje osobné maximum o 16 sekúnd! Potešil aj postup **Kristíny Zacharovej** do finále vo vrhu guľou (7. miesto).

Na MSR dorastu boli dievĕatá, ĕtoré sú veĕom stále staršie žiaĕĕky. O ich ĕvalitách svedĕí fakt, že prešli výĕonnostným výberom slovenskej špiĕĕky vo vyššej veĕovej kategórii. **Vikĕtória Forster** obsadila v behu na 60 m (8,29) výborné 5. miesto a **Vikĕtória Dunajská** sa popasovala so staršími pretekárĕkami na 800 m trati a skonĕila na skvelom 5. mieste. **Veronika Luptáĕková** (bez špeciálnej prípravy) 19. miestom v behu 60 m cez prekážĕky

potvrdila kvalitnú techniku, no bez možnosti vybehania prekážok cez zimu sme nemohli očakávať lepšie umiestnenie (navyše vo vekovej kategórii dorasteniek). Prísľubom bol výkon dievčat v štafete na 4 x 200 m (**Forster, Luptáková, Dunajská, Barnáková**), ktoré sa zaradili na celkovú 7. priečku

MAJSTROVSTVÁ EURÓPY

V dňoch 6. - 12. marca sa uskutočnili v slovinskom Maribore Majstrovstvá Európy v streľbe zo vzduchových zbraní. Slovenskú republiku v kategórii mužov reprezentoval brezniansky odchovanec **Matej Medved**, dnes člen Dukly Banská Bystrica, ktorý súťaží v najsilnejšej kategórii mužov len od nového roka 2017.

VEĽKÝ ÚSPECH HOKEJOVÉHO KLUBU

V sezóne 2016/2017 skončilo A mužstvo Hokejového klubu Brezno v 2. hokejovej lige na úžasnom 3. mieste. Aj keď si priamy postup do 1. hokejovej ligy vybojovali Humenné a Dubnica, pri zachovaní tohtoročnej štruktúry aj v sezóne 2017/2018 pozvánku do 1. hokejovej ligy dostalo aj mužstvo Brezna.

Od vypadnutia z 1. HL v sezóne 2010/2011 boli v klube veľké finančné, ba až existenčné problémy. Pred sezónou 2016/2017 dohodli spoluprácu s trénerom **Pavlom Sásikom** a začalo sa skladat' mužstvo. Stanovili si cieľ skončiť do 8. miesta, ktoré by zaručovalo účasť v skupinovom play off. Takže dosiahli niečo, na čo nikto ani len nepomyslel. Toto skvelé umiestnenie má pre klub veľkú cenu. Dosiahli niečo, čomu len málokto veril.

FANTASTICKÝ ÚSPECH RYTIEROV

Horehronskí Rytieri sa stali víťazmi 9. ročníka OMT 2017 regionálnej skupiny "Brezno" a postúpili tak po druhý krát v jeho deväťročnej histórii do celoslovenského finále. OMT - Je to podujatie právom označované za najväčší festival hokejových talentov na

POČASIE

BREZNIANSKE REKORDY

REKORDY V ROKU 2017

Najteplejší mesiac:	august, priemerná mesačná teplota vzduchu 18,9 °C
Najchladnejší mesiac:	Január, priemerná mesačná teplota vzduchu -9,9 °C
Najteplejší deň:	4. august, teplota vzduchu dosiahla absolútne maximum 34,9 °C
Najchladnejší deň:	8. január, teplota vzduchu dosiahla absolútne minimum - - 29,5 °C
Najdaždivejší mesiac:	September, za mesiac spadlo 103,7 mm atmosférických zrážok
Najdaždivejší deň:	12. september, za deň spadlo 44,7 mm atmosférických zrážok
Priemerná ročná teplota:	7,9 °C

REKORDY ZA POZOROVANIA 1961 – 2017

Absolútne maximum teploty vzduchu:	35,5 °C -- dňa 8. a 9. augusta 2013 vyrovnaný rekord 10. august 2015
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-32,7 °C, dňa 11. januára 1968
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

BREZNIANSKE REKORDY ZA CELÚ HISTÓRIU

Absolútne maximum teploty vzduchu:	36,5 °C, dňa 15. augusta 1952
Absolútne minimum teploty vzduchu:	-36,3 °C, dňa 11. februára 1929
Maximálny denný úhrn atmosférických zrážok:	86,4 mm, dňa 29. mája 1999

CHARAKTERISTICKÉ JAVY

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac	71
Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C	51
Počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac	83
Počet dní s búrkou	28
Počet dní so snežením	19

Priemerná ročná teplota v Brezne

Podľa dlhodobých pozorovaní sa priemerná ročná teplota vzduchu v Brezne pohybuje od 6,5 – 6,6 °C. Ale posledné roky vidíme, že sa od priemeru v Brezne odchylujeme.

Vývoj priemernej ročnej teploty za posledné roky

ROK	Priemerná ročná teplota v °C	Priemerná teplota v °C v najchladnejšom mesiaci	Priemerná teplota v °C v najteplejšom mesiaci
1987	6,6	-8,5	19,2
1997	7,0	-4,4	17,3
2006	6,7	-8,6	19,5
2010	7,6	-3,2	20,0
2013	8,2	-3,4	19,0
2014	9,8	1,2	19,2
2015	9,4	-1,8	20,8
2016	8,7	-4,3	19,4
2017	7,9	-9,9	18,9

Takže aj rok 2017 sa zaradil do série nadpriemerne teplých rokov, ktorá trvá už od roku 2010. Za posledných päť rokov bol však najchladnejší. Od rekordne teplého roku 2014

dochádza k postupnému poklesu priemernej ročnej teploty a každý nasledujúci rok bol o niečo chladnejší, ako ten predchádzajúci. Posledný chladnejší rok, ako ten nedávno skončený, sme tu mali v roku 2010. Tu však treba povedať, že mierou vrchovitou sa o to zaslúžil jediný mesiac, a to január. Bol extrémne chladný január. Lebo leto bolo teplé a podľa teploty začalo už v máji, kedy sme mali až 5 dní s teplotou nad 25 °C. Počas roka sme zaznamenali až 71 letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac.

Zrážky

Čo sa týka zrážok, tento rok bol mierne nadpriemerný. Napadlo 806,9 mm. Normál je podľa dlhodobých pozorovaní 750 mm. Najdaždivejším mesiacom bol september, za mesiac spadlo 103,7 mm atmosférických zrážok. K vyšším zrážkam dopomohol aj máj, jún, júl a hlavne november. Najdaždivejší deň bol 12. september, za deň spadlo 44,7 mm atmosférických zrážok.

Mimoriadna situácia

V januári 2017 bola situácia v Brezne mimoriadna. Zaznamenali sme najväčší počet dní s teplotou menej ako -14 °C za posledných 53 rokov. Počas tohtoročného januára sme tu mali až 19 krát situáciu, keď teplota klesla na hodnotu nižšiu ako -14 °C. V piatich prípadoch namerali menej ako -20 °C a v dvoch prípadoch menej ako -25 °C. Január priniesol aj ročný rekord. Hneď na začiatku, 8. januára teplota vzduchu dosiahla absolútne minimum - 29,5 °C. V januári len v piatich prípadoch sa stalo, aby teplota v danom dni neklesla aspoň na -14,1 °C. V histórii oficiálnych pozorovaní na stanici Brezno bolo takto často alebo ešte častejšie v januári chladnejšie ako -14 stupňov iba v roku 1964. Vtedy sme tu hodnotu -14,1 °C a menej namerali počas mesiaca januára až 20 krát. Február bol už teplotne priemerný.

Nedávny Čierny Balog bol v strede decembra slovenským pólom chladu. Spomínal sa aj v médiách. Aj my v Brezne sme zažili 4 za sebou idúce rána s teplotami -17 až -20 °C. Extrémne chladno bolo aj cez deň, nechýbalo veľa k arktickému dňu. Celodenné mrazy sa v decembri striedavo vyskytovali koncom decembra vo všetkých regiónoch Slovenska a rovno pred Vianocami dorazilo mierne oteplenie. Ale nám v Brezne snehu ostalo aj na

sviatky. Vlastne celý december, všetkých 31 dní bolo zaznamenaných so snehovou pokrývkou 1 cm a viac.

KLIMATICKÉ ÚDAJE V ROKU 2017

Priemerné mesačné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
[°C]	-9,9	1,2	5,7	7,6	14,2	18,6	18,2	18,9	12,7	8,0	2,2	-2,3	7,9

Maximálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
[°C]	1,9	13,6	22,0	22,8	30,1	31,5	32,5	34,9	30,0	22,5	13,8	8,0	34,9
dňa	29. a 30.	27.	28.	3.	30.	20.	31.	4.	1.	15.	7.	24.	4. august

Minimálne denné teploty vzduchu v °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
[°C]	-29,5	-11,5	-6,5	-7,5	-3,5	3,5	3,0	2,5	1,0	-4,0	-8,0	-16,0	-29,5
dňa	8.	14.	13.	21.	10.	2.	14.	24.	8. a 28.	25.	16. a 28.	21.	8. január

Počet letných dní s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roč
dni	0	0	0	0	7	22	18	22	2	0	0	0	71

Počet mrazových dní s minimálnou teplotou vzduchu pod 0 °C

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roĸ
dní	31	25	21	14	2	0	0	0	0	8	20	30	151

Počet dní so snehovou pokrývkou 1 cm a viac

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roĸ
dní	28	22	0	0	0	0	0	0	0	0	2	31	83

Počet dní s búrĸou

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roĸ
dní	0	0	0	3	8	5	6	6	0	0	0	0	28

Počet dní so snežením

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roĸ
dní	6	2	0	0	0	0	0	0	0	0	3	8	19

Mesačné úhrny zrážok v mm

mesiac	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	roĸ
[mm]	21,7	36,2	37,3	77,1	88,7	79,9	90,7	89,5	103,7	54,0	88,5	39,6	806,9

Maximálne denné úhrny zrážok v mm

<i>mesiac</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>roč</i>
<i>[mm]</i>	6,1	17,8	16,2	32,3	23,1	23,6	21,6	39,9	44,7	16,2	15,5	10,9	44,7
<i>ďňa</i>	4.	1.	5.	28.	23.	6.	5.	19.	12.	22.	12.	28.	12. <i>september</i>

ZOZNAM SPRIEVODNEJ

DOKUMENTÁCIE

Fotografie

OSLAVY A MESTSKÉ SVIATKY

Oslavy oslobodenia mesta

Odovzdanie ocenení

Oslavy oslobodenia

Dni mesta Brezna

Návšteva amerického veľvyslanca

Návšteva prezidenta

Oslavy SNP

Deň ústavy

Pietny akt ukončenia vojny

Pietny akt - Štefánik

VÝSTAVBA A ROZVOJ MESTA

Dotvorenie nábrežia

Obchvat mesta

Kino Mostár

Nové obchodné centrum

Búranie čiernych stavieb

Letopočet

Nájomné Byty

Nové zastávky

KULTÚRA

Kamene v dlažbe

Chalupkovo Brezno

Krnohy

Kultúrne leto

Bomburove slávnosti

Mikuláš

Morena

Ondrejský jarmok

Aréna – korčuľovanie

školy

ŠKOLSTVO
Ocenení učitelía

ZOZNAM SPRIEVODNEJ DOKUMENTÁCIE

Plagáty a pozvánky

KULTÚRA – PODUJATIA – 29 Plagátov

OSLAVY A PODUJATIA MESTA – 13 Plagátov

ŠPORT – 9 plagátov